

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:
Enostopna petinast vrsta
malih oglasov po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglas nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poština plačana v polovici.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6. III. Rokopis
se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne spre-
jema. Uredniška telefon 50, upravnika 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Reško vprašanje.

Razgovor z g. dr. Zolgerjem, univ. prof.
za mednarodno pravo.)

Naš poročevalec je posetil g. univ.
prof. dr. Zolgerja, ki je znan strokovnjak
na polju mednarodnega prava in diplo-
matične vede, ter ga prosil, da mu blago-
volji odgovoriti na nekatera vprašanja glede
pogodbe za Reko. Prof. Zolger je odgovo-
ril, da ne mara podajati nobenih političnih
izjav, da je pa pripravljen, podati s prav-
nega stališča eventuelno zaželjena pojasnila.

Na prvo vprašanje, kakšen
vpliv bo imel sporazum, o katerem se je
razpravljalo z Italijo, na rapalsko pogod-
bo, je g. profesor odgovoril. To je odvisno
od vsebine sporazuma.

Drugo vprašanje: Ste Jugosla-
vija in Italija, ki ste v rapalski pogodbi
priznali popolno svobodo in neodvisnost
Reške države, po mednarodnem pravu
opravičeni, da po lastni volji disponirata
o samostojnosti in suvereniteti Reke?

Odgovor: Ne.

Tretje vprašanje: Ali moreta
Jugoslavija in Italija izvajati tako opravi-
čeno morda iz dejstva, da ste v rapalski
pogodbi priznali neodvisnost Reke?

Odgovor: Ne. Ako je narod zadobil

enkrat samostojnost in suverenost, ni no-
bena faktorja na svetu, ki bi iz lastnega
maga razpolagali nad samostojnostjo tuje
države. Oče in mati imata sicer samood-
ločbo o tem, ali hočeta dati življenje no-
vemu bitju. Ako pa je to bitje spočeto, ni-
mamo pravice, da mu življenje zopet vz-
ameta. Kako bi mogla obstojati še pravna
sigurnost med državami, ako bi dve državi
bili upravičeni, razpolagati z eksistenco
tretje države.

Četrto vprašanje: Po vašem
mnenju, g. profesor, bi bila torej pogodba
med Jugoslavijo in Italijo, s katero Italija
Reko anektira, protivna mednarodnemu
pravu in vsled tega nična?

Odgovor: To je moje mnenje, ki je pa
v skladu s vsim mednarodno pravno vedo.
Pogodba bi bila le tedaj veljavna, ako bi
R.L. sama, to je po svojem ustavnem su-
verenem predstavniku in kot enakopravna
sopogodbena akcedirala pogodbene-
mu načrtu.

Peto vprašanje: Ali ima v Ri-
mu podpisana pogodba za našo državo že
obvezno moč?

Odgovor: Dokler pogodba v skupščini
ni odobrena, dokler ni od njegovega Veli-
čanstva, našega kralja, ratificirana in do-
kter ratifikacije niso izmenjene, nima po-
godba za nas nobene obvezne moči. Do-
tlej je le z Italijo dogovorjen pogodben
načrt in nič več.

Šesto vprašanje: Kakšna sred-
stva ima Reka, da se varuje proti kršenju
svoje suverenitete?

Odgovor: Ker bi bil nasilen nastop
(vojna) v danem položaju nezmisljen, ji ne
preostaja drugega kakor protest na vse dr-
žave in na ves kulturni svet in priziv na
Društvo narodov.

Sedmo vprašanje: Kaj misli-
te, g. profesor, o enostranskih koncesijah,
ki jih je v rapalski pogodbi naša država
dovolila Italiji?

Odgovor: Vsaka država se prostovolj-
no lahko omeji v svoji kompetenci, kakor
hoče. To, kar pri rapalski pogodbi tvori
nenavadno singulariteto, je dejstvo, da so
koncesije dane brez reciprocitete. V prilog
italijanskih podanikov in italijanskih in-
teresov (!) v Dalmaciji privoli Jugo-
slavija v pogodbi gospodarske, politične,
narodnostne in kulturne koncesije, dočim
naši podaniki, in kaj šele naši »jugoslo-
vanski interesi« v Primorju ne dobijo ni-
kakih pravic do enakih ugodnosti. Italijan-
ski podaniki in italijanske družbe ostanejo
na našem ozemlju v uživanju svojih pod-
jetij in obrti, naši pripadniki in naša dru-
štva na italij. ozemlju pa ne. Na našem
ozemlju naseljeni Italijani morejo optirati
za Italijo, ne da bi bili prisiljeni se pre-
seliti v Italijo, Jugoslovani pa, ki so opti-
rali za našo državo, so morali zapustiti ita-
lijansko ozemlje. Italijanom, naseljenim na
našem ozemlju, je zagotovljena »svobodna
raba njihovega jezika z vsemi konsekven-
cami te svobode«. Naši ljudje pa v tem ozi-
ru nimajo zajamčenih nobenih pravic. Na-
ša država mora priznavati izpričevala, di-

plome itd., pridobljene na italijanskih učil-
iščih za enakovredne z izpričevali in di-
plomami naših učilišč. Ne velja pa to
obratno; nasprotno pogodba določa, da se
bo šele pozneje razpravljalo, ali in v kate-
rem obsegu bi se mogla zagotoviti enako-
vrednost naših atestov v Italiji. Sploh so
določbe, ki jih rapalska pogodba vsebuje
glede »intelektualnih in moralnih odnoša-
jev obeh narodov« take, da se morejo raz-
umevati le z vidika nekega kulturnega
protektorata, Italije nad Jugoslavijo. Upaj-
mo, da v sedanjih rimskih pogodbah ne
bo več takih enostranskih določb, katerim
se običajna pogodbeni praksa po vsej pra-
vici skrbno izogiba, ker okrnejo pravno
enakost in koordinacijo držav.

Osmo vprašanje: Koga sma-
trate odgovornim za pogodbo, ki, kakor
pravite, krši temeljna načela o pravni ena-
kosti držav?

Odgovor: Po mojem mnenju je povsem
zgrešeno pripisovati politično odgovornost
le onim posameznim možem, ki so trenot-
no poklicani, da odločajo o usodi naroda.
Stara stvar je, da ima vsak narod na svojih
odgovornih mestih take ljudi, ki jih za-
služi. Delali bomo dobro in za nas častno
zunanjo politiko, ako bo naša notranja po-
litika dobra. To pa je odvisno od nas vseh,
od vseh narodovih slojev, strank in frakcij,
od njihove poštenosti, njihovega patriotiz-
ma, od njihovega zmisla za skupno delo.
Le ako spoznamo, da je demokratska sa-
mouprava umetnost, ki nalaga na eni strani
žrtve individualni in kolektivni svobodi
in ki na drugi strani ne odbija v narodu
se nahajajočih mnogovrstnih sposobnih
moči, pridemo do onega paritetnega in
učinkovitega sodelovanja vseh, ki je pod-
laga dobre politike. Ako pokažemo zuna-
jnemu svetu zmoglost, da znamo urediti
državni ustroj tako, da omogoča sodelova-
nje vseh, da si znamo zagotoviti javno
upravo, ki postopa le po zakonitih in ne
po strankarskih navodilih, ki opravlja svo-
je posle točno in s čistimi rokami, da si
znamo postaviti na čelo moče, prosvitljene
in dostopne reformam na gospodarskem in
kulturnem polju, ki pa iz katerikoli trma-
stih predsodkov ne razdirajo, kar je dobre-
ga, ampak zboljšujejo, kar je slabega, po-
tem nam ne bo treba podpisovati pogodb,
ki posegajo v našo narodno čast.

Prometna organizacija v Nemčiji.

Berlin, 1. febr. (Izv.) Vlada je na svoji
zadnji seji sklenila, naj tvorijo državne
železnice posebno gospodarsko-pravno celo-
to, ki bo imela naslov »Deutsche Reichs-
bahnen«. Ravnotako naj bi tvorili pošta,
brzojav in telefon posebno gospodarsko-
pravno celoto pod naslovom »Deutsche
Reichspost«. — Dalje je vlada odločila, da
noben uradnik ne more dobiti več dopu-
sta kakor sedem dni. Ako pa je uradnik
nad tri dni bolan, mora predložiti zdrav-
niško spričevalo.

Vprašanje Pfalce.

Pariz, 1. febr. (Izv.) »Echo de Paris«
piše, da Francija ne bo dovolila, da se pred-
loži vprašanje Pfalce Društvu narodov.

GIBANJE SEPARATISTOV.

Wiesbaden, 1. febr. (Izv.) Včeraj po-
noči so separatisti zapustili skoro vsa vlad-
na poslopja.

UBOJ SEPARATISTIČNEGA VODJE.

Rockheim, 1. febr. (Izv.) Separatistič-
nega voditelja Gumbingerja so ubili.

FRANCOSKA IN BELGIJSKA CONA V PORUHRJU.

Pariz, 1. febr. (Izv.) »Chicago Tribune«
poroča, da bodo Poruhrje razdelili na dve
coni. Ena cona bo stala pod poveljstvom
francoskega generala Degoutta, druga pa
pod poveljstvom belgijskega generala Bu-
gueta. Tako so poročali včeraj belgijski li-
sti po povratku ministra Jaspara v Bruselj.

IZVOZ PETROLEJA IZ POLJSKE SE PREPOVE?

Varšava, 1. febr. (Izv.) Parlamentarni
odsek za trgovino in industrijo je sklenil
vladi predlagati, da se prebove izvoz pe-
troleja iz Poljske.

Sovjetska vlada priznana od Anglije.

London, 31. jan. Medtem ko se po-
zornost obrača na ruhrsko vprašanje,
nemške reparacije in eventualni franco-
sko-angleški sporazum, pripravlja Mac
Donald diplomatični korak.

Mac Donald je namreč na tem, da
brez vsakih predhodnih pogo-
jev prizna sovjetsko Rusijo.
In to se v kratkem dejansko zgodi.

Nekaj časa se je mislilo, da bo Mac
Donald vpošteval mnenje onih velepri-
dobitnih angleških krogov, ki zahtevajo,
da mora sovjetska Rusija plačati svoje
priznanje s tem, da se predhodno zaveže,
da bo plačala pred- in medvojne dolgove
carske Rusije.

Toda nepričakovano je Mac Donald
dobil podporo angleških konser-
vativnih krogov.

»The Observer«, ki precej točno iz-
raža mnenje teh krogov, pravi: (27. ja-
nuarja t. l. št. 6922.) Glavni cilj Britanije
je, da se likvidirajo vsa povojna sporna
vprašanja in da se Evropi zagotovi res-
nični mir. To pa ni mogoče v pohabljeni
Evropi, kateri manjka enega najvažnej-
ših udov — Rusije. Torej je treba Ru-
sijo priznati kot enakopraven faktor Ev-
rope brez vsakih rezerv.

Kar se tiče dolgov Rusije, jih bo Ru-
sija plačala, če in kadar jih bo mogla.
Kaj pomaga, če jih obljubi plačati na
papirju? Kakšno korist bo imela Angli-
ja od tega? Ali je to pametna politika,
če se vsled začasne neposobnosti Rusije,
da vplača svoje dolgove, odrečemo mož-
nosti pripomoči k njeni gospodarski ob-
novitvi s tem, da je ne priznamo? Po-
magajmo ji prej na noge, potem bomo
še lažje govorili o obveznostih iz prešlih ča-
sov! Anglija ne sme ponoviti napake, ki
jo dela Poincaré napram Nemčiji.

Sicer pa priznanje Rusije namah
razreši problem brezposelnosti angleške-
ga delavstva.

Konservativno glasilo pozivlja Mac
Donalda, naj z enim hitrim udarcem reši
to veliko vprašanje. »Čez eno leto,« pra-

vi, »nam bo sledila ostala Evropa.« Prvi
korak naj stori Anglija, ne da bi vpra-
šala koga za dovoljenje. S tem Anglija
ohrani svoje prvenstvo v svetu.

KAMENEV O ANGLEŠKEM PRIZNANJU SOVJETSKE RUSIJE.

Moskva, 1. febr. (Izv.) Na vsruskem
kongresu je govoril Kamenjev in rekel
med drugim: Osnovna črta sedanjega po-
ložitja je bankrot verzajskega miru. Sovjet-
ska vlada zasleduje politiko, da se k obno-
vi Evrope pritegne tudi 140 milijonov v
sovjetskih republikah živečih ljudi. Ta po-
litika je dosegla doslej ta uspeh, da ugled
sovjetske vlade raste. Anglija bo v kratkem
odposlala v Rusijo posebno komisijo in so-
vjetska Rusija bo z Mac Donaldovo vlado
sklenila dogovor, da se oboroževanje omeji.
Kar se tiče Francije in pogodb z njenimi
zavezniki, smatra sovjetska vlada, da so po-
godbe od držav do države čisto dobre.
Priateljstvo z Nemčijo je ena izmed temelj-
nih točk sovjetske politike in ravnotako bo
sovjetska vlada stala v prijateljskih stikih
tudi z državami na vzhodu. Princip sovjet-
ske vlade je: Prijateljstvo z narodi in mir
med državami. Motijo pa se vsi oni, ki mi-
slijo, da jih bo sovjetska vlada za prizna-
nje de iure plačala.

London, 1. febr. (Izv.) Verjetno je, da
bo vlada priznala sovjetsko Rusijo še pred
zasedanjem parlamenta.

London, 1. febr. (Izv.) Reuter
poroča uradno: Zvečer poročajo, da je
angleška vlada de iure priznala sov-
jetsko vlado. . . .

To je najvažnejši dogodek za sklepom
verzajске mirovne konference. Anglija, ki
je financirala borbo proti sovjetom, in jih
6 let bojkotirala, jih je zdaj priznala in s
tem dobila na svojo stran eno največjih
držav sveta. To bo imelo neprecenljivo
velik vpliv na razvoj svetovne politike
sploh.

Pašić in dr. Ninčić zopet v Belgradu.

SPORAZUM BREZ PARLAMENTARNE RATIFIKACIJE. — PAŠIĆ IN DR. NINČIĆ
PRI KRALJU. — PRED TRGOVINSKO POGODBO Z ITALIJO.

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Nikola Pašić
in dr. Ninčić sta se danes vrnila v Bel-
grad. Na kolodvoru ju je pričakovalo več
ministrov, večje število uradnikov zuna-
njega urada in drugih dostojanstvenikov.
Soproga italijanskega poslanika je g. Pa-
šićevi in Ninčićevi poklonila pri izstopu iz
vlaka krasne šopke, ovite z italijansko tro-
bojnico. Časnikarjem je Ninčić izjavil, da
je s svojimi uspehi zelo zadovoljen. Isto je
storil tudi Pašić. Medtem pa, ko je dr. Nin-
čić imel pogum, da se je takoj po svojem
prihodu pojavil v parlamentu, se je Pašić
odpeljal na svoj dom.

Dr. Ninčić je v parlamentu v privatnih
razgovorih povedal, da stoji še vedno na
stališču, da sporazuma glede Reke ni tre-
ba predložiti parlamentu na odobrenje,
ampak da zadostuje kraljev podpis. Ravn-
tako bo tudi v Italiji pogodbo podpisal sa-
mo kralj.

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Danes popo-
dne je imela vlada kratko sejo, kateri sta

prisostvovala tudi Pašić in Ninčić. Na tej
seji si je dal Pašić poročati o vseh politič-
nih dogodkih za časa njegove odsotnosti.
Ob 6. zvečer je bil Pašić poklican h kralju.

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Danes ob 6. zv.
sta bila Pašić in Ninčić sprejeta od kralja v
avdienci. Pašić je ostal pri kralju dve uri,
Ninčić pa eno uro. Oba sta poročala o svo-
jem bivanju v Rimu. Kralj je bil z rezul-
tatom poročila zelo zadovoljen.

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Vsled politič-
nega sporazuma z Italijo se bodo obnovila
v kratkem tudi pogajanja za sklep trgo-
vske pogodbe med Italijo in našo državo.
Glede te pogodbe zahteva Jugoslovanski
klub, da se predvsem zaščitijo gospodarski
interesi slovenskih in hrvatskih kmetov
zlasti vinogradnikov, na katerih interese
se vlada doslej ni ozirala. Za vinogradnike
v Sloveniji in Dalmaciji je velike važnosti,
da se uvoz vina iz Italije v našo državo ne
dovoli.

Narodna skupščina.

RAZPRAVA O EKSPOZEJU FINANČNEGA MINISTRA. — OSTRA IN-
STVARNA KRITIKA POSL. PUŠENJAKA.

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Na današnji
seji parlamenta se je nadaljevala razpra-
va o ekspoziju finančnega ministra. De-
mokrat Veljković je ostro kritiziral
ekspozé. Poslanec Jugoslovanskega kluba
Pušenjak pa je v svojem govoru
ugotovil, da tudi ta proračun ni in ne
more biti točen, ker je narejen brez ra-
čunskega zaključka za preteklo leto. Ugo-
varjal je tudi trditvi ministra, da je do-
seženo proračunsko ravnotežje in je opo-
zarjal, da se bo kmalu pokazala potreba
po novih kreditih. Govor poslanca bomo
priobčili prihodnjč. Za svoja stvarna iz-
vanjanja je žel poslanec Pušenjak sploš-

no odobravanje. Glede Slovenije in
Hrvatske je posl. Pušenjak navajal šte-
vilke, ki so naravnost strašne, če jih pri-
merjamo z odgovarjajočimi številkami
proračuna za Srbijo in sicer tako glede
dohodkov kakor tudi stroškov. Poslanec
Pušenjak je ostro grajal pomanjkanje
vsake parlamentarne kontrole in je trdil
prijemal sedanji carinski sistem. Omenil
je tudi, da se proračun nič ne ozira ne
na vojna posojila ne na druge zadolžni-
ce, ki bi jih vlada morala vpoštevati,
ker je podpisala tozadeneve točke mirov-
nih pogodb. Končno je izjavil, da Jugo-
slovanski klub za proračun ne bo glasoval.

val, ker se vlada na naše opravičene zahteve ni ozirala in ker proračun ne dovoljuje nobenih sredstev za vzdrževanje naših kulturnih in socialnih ustanov. Jugoslovanski klub take davčne in gospodarske politike, kot jo vodi sedanja vlada, ne more odobravati. Predloženi proračun potrjuje, da je centralistična uraditev države kvarna za interese države in za državno gospodarstvo. Zato je treba že iz teh ozirov zahtevati finančno avtonomijo.

Prihodnja seja se vrši v ponedeljek.

OPOZICIONALNI BLOK.

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Spaho pride iz Sarajeva v Belgrad šele v ponedeljek. Zato mirujejo zaenkrat vsa pogajanja za ustanovitev opozicijskega bloka, dokler se dr. Spaho ne vrne. Dr. Korošec se v odsotnosti dr. Spaha ni z nikomur posvetoval v tej zadevi in so vsa poročila o tem v svrhu intrig izmišljena.

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Jugoslovanski klub je obljubil zemljoradnikom za njihovo interpellacijo, v kateri zahtevajo, naj se postavi več političnih oseb pred sodišče, svojo podporo s pogojem, da vsa opozicija nastopa enotno. Isto je zemljoradnikom obljubil tudi muslimanski klub. O tem vprašanju je razpravljala tudi demokratični klub, ki pa se ni popolnoma pridružil stališču opozicijskih strank.

REISNERJEV MANDAT.

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Ker so slovenski naprednjaki obljubili, da bo dr. Ravnihar vstopil v radikalni klub, če dobi dosednji Reisnerjev mandat, so se začeli tudi radikali za vprašanje ljubljanskega mandata zanimati. Radikali nameravajo začetki energično akcijo, da poslanec Reisner svoj mandat odloži. O stvari bodo končno veljavno sklepali po povratku poslanca Puelja iz Ljubljane, ki jim bo sporočil tozadavne sklepe svojih zaveznikov.

Odgoditev parlamenta?

Izjave dr. Janića.

Zagreb, 1. febr. (Izv.) Minister dr. Janić bo ostal v Zagrebu do torka. Pri- stvoval je doslej škofovski konferenci, razgovarjal pa se je tudi z nekimi politiki. Časnikarjem je dejal, da bo sedanja vlada po sprejetju proračuna in še nekih drugih zakonov parlamentarno zasedanje odgodila do jeseni.

Zagreb, 1. febr. (Izv.) Minister dr. Janić je izjavil glede vprašanja, ki so ga sprožili v svrhu intrig brez vsake potrebe demokraciji, kdo naj postane kardinal, da ima prednost na vsak način zagrebški nadškof dr. Bauer, ker tvorijo Hrvatje večino katoliškega prebivalstva v kraljevini SHS. Na vprašanje o potrebi koadjutorja za zagrebškega nadškofa je dejal dr. Janić, da ima nadškof sam pravico za izbiro.

RADIKALSKE ŽELJE.

Zagreb, 1. febr. (Izv.) Od radikalne strani se še vedno širijo glasovi o zblizanju med radikali in med federalističnim blokom. V tem smislu se tolmači tudi napovedani prihod ministra Trifunovića v Zagreb.

SEJA PREDSEDSTVA HRSS.

Zagreb, 1. febr. (Izv.) V nedeljo se bo vršila seja predsedstva HRSS, na kateri bo poročal dr. Košutić o svojih razgovorih z Radićem. Na tej seji se bodo določili tudi poslanci, ki bi event. odšli v Belgrad. V Hrvatski zajednici bo poročal dr. Lorković o svojem sestanku z Radićem.

SESTANEK POINCARE—MAC DONALD.

London, 1. febr. (Izv.) Francoski poslanik Saint Aulaire je izročil angleškemu ministrskemu predsedniku posebno pismo francoskega ministra predsednika.

Pariz, 1. febr. (Izv.) Poincare se bo sestel v kratkem času z Mac Donaldom.

BORBA PROTI KORUPCIJI V FRANCIJI.

Pariz, 1. febr. (Izv.) Zbornica je sklenila s 319 proti 235 glasovom, da se morajo revidirati vsi akti glede vojne odškodnine, v katerih je bilo priznanih za več kakor en milijon frankov odškodnine.

ARETACIJE

UKRAJINSKIH SOCIALISTOV.

Lvov, 1. febr. (Izv.) Vlada je dala zapreti večje število urednikov socialističnih ukrajinskih listov pod pretvezo, da delajo za odcepitve vzhodne Galicije od Poljske in za združitev s sovjetsko Ukrajino.

VENIZELOS NE ODOŠTOPI.

Atene, 1. febr. (Izv.) Venizelosovo zdravstveno stanje se je izboljšalo. Včeraj je sprejel Venizelos deputacijo ministrov, ki ga je naprosila, naj bi še nadalje pridržal ministrsko predsedstvo, če bi mu to njegovo zdravje dopuščalo. Venizelos je tej prošnji ugodil. K Venizelu je pozvan kot zdravnik francoski specialist Vaquez.

WILSONOVO STANJE SE SLABŠA.

Washington, 1. febr. (Izv.) Zdravstveno stanje bivšega predsednika Wilsona se je znatno poslabšalo. Njegove moči pojemajo in se je bati katastrofe.

NAPAD NA JAPONSKE POSLANCE.

Pariz, 1. febr. (Izv.) Iz Tokia poročajo: Na vlak, ki vozi na progi Tokio—Osaka, s katerim se je peljalo 25 poslancev domov, je bil nameravan atentat. Napadalcu so razdrli tračnice, kar je pa strojevodja pravočasno opazil.

Anglija in Indija.

Glede Indije piše »Observer«, da ni v Angliji politično stranke, ki bi ne želela Indiji samovlade v najvišji meri. Kaj je ta najvišja mera, to pa morajo dokazati Indci, ne pa Anglija. Ali ni verjetno, da bo Indci do tega cilja privedla preje parlamentarna akcija na podlagi dane ustave nego odkriti upor? Edina naloga Anglije v Indiji je, da omogoči odgovorno vlado. Tega mnenja je tudi Mac Donald.

Velesrbski rožički.

Belgrad, 31. januarja 1924.

Te dni so vzbudili precejšnjo pozornost velikanski plakati, nalepljeni po vseh vogalih v mestu. Z največjimi črkami, v najbolj kričečih barvah, oznanjuje skorajšnje rojstvo — trinajstega dnevnika v Belgradu. Ime mu bo »Beograd«. Samo dejstvo, da prične izhajati nov list, je seveda prevsakdanje, da bi kakoga Belgrajčana le v najmanjši meri vznemirilo v njegovem lenem razmišljanju, kajti tukaj se listi pojavljajo in zginevajo kakor gobe po dežju. Pač pa je navedeno pozornost vzbudilo na lepem in idealnem programom, moramo še dodati, da osrednje oficijelno »Beograd« radikalne stranke »Samoupravac« dela reklamno za »Beograd« in ga s tem seveda vsem pravim radikalom in patriotom najpleje priporoča.

in nalepne liste za steklenice.

Škale, omare, zvezke itd. gumovane in negumovane ter priproste in najfinejše izvršuje po ugodnih cenah

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani

dil na lepkih objavljen program, ki ga bo list zastopal in propagiral.

Predvsem je treba naglasiti, da bo list glasilo radikalov, in bo brez dvoma znatno črpal iz globokega vira dispozijskih fondov, za kar so porok »anonimni« lastniki in ustanovitelji, med katerimi se po zatrjevanju točno obveščenih krogov nahaja tudi znani poštenjak dr. Lazza Marković, bivši pravosodni minister.

Program lista bo širjenje idej: absolutistične monarhije, hegemonije velikosrbske in pravoslavja.

Ta program za radikale sicer ni ničesar novega, kajti oni so ga v vseh svojih številnih glasilih (neizvzemši »Narodnega dnevnika«) in tudi sicer z vso verno gojili. Novo je samo to, da ta program v danem slučaju radikali popolnoma odkrito priznavajo in za svojega oznanjajo, dočim so ga dosedaj tajili in so se posebnost »slovenski radikal« kaj radi s ponosom predstavljali kot pristaši »narodne radikalne stranke SHS« z geslom »brat je mio, koje vere bio«.

Mi jim pri tem poslu radi pomoremo in citiramo nekaj bolj krepkih iz dosedaj predobjavljenega programa tega novega radikalnega glasila »Beograda«:

»Obstoječa država ni nič drugega kakor vedgo ista, stara, predvojna Srbija, ki se je ustvarjala svojo državno misel stopnjama razširjala. Tako imenovano osvobodjenje in ujedinjenje je samo eno od teh razširjenj. — Celokupna politika edinstva, ki je danes brez programa, mora dobiti program: asimilacijo ostalih narodnih delov od strani srbskega dela naroda. — Demokracija, katere polno udejstvovanje prinaša »aristokratizem«, je temeljno zlo. — Demokracija znači republiko. — Država je anarhija. — Spodiranje monarhije je dovedlo do današnje splošne zmešnjave in razsula v državi. Mi smo monarhija samo po obliki. Bistvo vladanja je republikansko. Vlada ima samo toliko moči, v kolikor se ne izvršuje zakon in ustava. — Radi tega se bomo borili proti demokraciji za restavracijo monarhije. Dušanovo carstvo je neizbežna zahteva zgodovine. Srbija mora gojiti »odgovornost nad Balkanom«, v drugem slučaju ji ni treba obstojati. — Mi smo država s tremi verami, torej brez vere, zato se moramo boriti, da se srbska država povrne k pravoslavni cerkvi itd. Končno izjavljajo, da se bodo pridružili vsaki borbi proti vidovdanski ustavi, ki ne daje niti srbski ideji, niti monarhiji, niti pravoslavju njihovega pravega položaja.«

Da ne bo dvomov o očetovstvu tega lista s tako lepim in idealnim programom, moramo še dodati, da osrednje oficijelno »Beograd« radikalne stranke »Samoupravac« dela reklamno za »Beograd« in ga s tem seveda vsem pravim radikalom in patriotom najpleje priporoča.

Prepričani smo, da bo ne samo vsak pravi in pošten Slovenec, temveč sploh vsak državljani, vrgel to reakcionarno cunjico tja, kamor spada, če bi mu slučajno prišla v roke. Z zadoščenjem priznamo, da je tudi v Belgradu nekaj ljudi, ki so se odklonili. Selošno to samo začudenje, kerko je sploh mogel biti objavljen tak pro-

gram, ki je odkrito propagiranje hujšakstva in nasilja nad katoliškim slovenskim in hrvatskim narodom ter bosanskimi muslimani — Hrvatli. Sch.

Finančni minister reducira — praznike.

Pred nekaj dnevi smo poročali, da se Italija zopet vrača k praznovanju katoliških praznikov. Pri nas v Jugoslaviji je pa ravno narobe. Pri nas vlada vedno utihotaplja zakone in naredbe, s katerimi pritiska katoličane ob zid. Člen 286 finančnega zakona za proračunsko leto 1922-1923 predpisuje točno, kateri cerkveni prazniki se smejo v državnih uradih praznovati. Tako določa omenjeni člen finančnega zakona, da imajo veljati kot cerkveni prazniki samo sledeči dnevi: Božič 2 dni, velika noč 2 dni, binkošti 2 dni, praznik sv. R. T. (ta praznik je v zakonu označen za Brašančev — od kod to ime?) in praznik vseh svetnikov. Ob ostalih zapovedanih cerkvenih praznikih se mora toraj v vseh državnih uradih in podjetjih delati. V armadi se omenjeni člen finančnega zakona tudi faktično izvaja in sicer na podlagi naredbe vojne ministra F. Dj. št. 42.081 od 5. septembra 1922, razglašene v službenem vojnem listu št. 37 za 1922. leto. Da se v državnih uradih in podjetjih še ne izvršuje zakonski predpis, je iskati vzroka le v tem, ker se gospodje bojijo sodbe in ostrine javne kritike. Zato so pa začeli s to prakso v armadi, kjer se jim ni treba bati odpora in bodo to ob kakšnem trenutku, ki se jim bo zdel ugoden, čisto gotovo prenesli tudi v ostale državne urade. Za današnje srbske vlastodržce je značilno, kje da odkladajo svojo mrzno do katoličanov. Kakor so hoteli okrnitev ljubljanske univerze utihotapiti v finančni zakon, tako so v letu tega utihotapili tudi ukinjenje zapovedanih cerkvenih praznikov.

Vsakemu je dobro znano, kako da pravoslavni praznujejo vse svoje praznike, katerih ni majhno število, akoravno niso predvideni v navedenem členu finančnega zakona. Treba pogledati ob takih pravoslavni praznikih samo v belgrajske urade in narodno skupščino, medtem ko se zloglasni zakonski člen izvaja dosledno le pri katoličanih. Na tej važni zadevi so zainteresirane v prvi vrsti cerkvene oblasti in trdno smo prepričani, da bodo znale čuvati, da se bodo od Cerkve same zapovedani prazniki tudi spoštovali, ker ne gre, da bi kak poljubni minister od danes na jutri razveljavljaj, kar je nam katoličanom že stoletja sveto.

Beleške.

Lekcije o politični lojalnosti deli glasilo demokratske stranke, ki je naravnost posebej izpolnje politične neolojalnosti in nemorale, kakršna odseva iz prekršitve značnega pakta glede ljubljanskega državno-zborskega mandata. Brez vsakega tudi samo navideznega povoda je »Jutro« takoj ob ustvarjanju opozicijskega bloka jelo sumničiti SLS, da »tajno« paktira z radikalnim režimom, in hotelo obenem ustvarjati v krogih opozicije nezaupanje napram HRSS, češ da ima tudi ta zahrbtna namene. To je delal Žerjavov organ že, ko še sluha ni bilo o kakšni odgoditvi občnega zbora »Kmetijske družbe«. »Jutro« se vsled tega čuti jako prizadeto, kakor one vrste kavalirji, ki so posebno občutljivi, če jim kdo očita kakšno njihovo prirojeno slabost. Slovenska demokratska stranka in nelojalne politične metode — nezaslišano! In vendar se »Jutro« še, ko se zagovarja, ne more premagati, da ne bi izdajalo svoje prave narave. Tako hiti

Edmund About:

28

Kralj gora.

Iz francoščine prestavila K. Hafner.

(Dalje.)

»Ponudila mi je svojo ljubko roko in jaz sem že stegnil svojih pet prstov, da jo primem; v hipu pa si je premislila, se potrkala po čelu in rekla: »Kje pa boste našli tvarino za zatvornico?«

»Pod našimi nogami: zemlja!«

»Voda jo bo odnesla.«

»Ne pred dvema urama. Za nami povodenj.«

»Dobro,« je rekla. To pot mi je dala svojo roko in jaz sem že približal svoje ušnice, da jo poljubim. Toda hipoma jo je odtegnila. »Zastraženi smo noč in dan. Ali ste mislili na to?«

Prav nič nisem mislil na to, toda šel sem že predaleč, da bi mogel nazaj. Odgovoril sem z odločnostjo, ki je presenetila mene samega: »Korfiot? oh tega vzamem jaz nase. Privezal ga bom k drevesu.«

»Pa bo kričal.«

»Tedad ga bom ubil.«

»In orožje?«

»Ukradel je bom.« Krasti, ubijati se mi je zdelo popolnoma naravno, odkar bi bil skoraj poljubim njeno roko. Presodite, gospod, česa bi bil zmožen, če bi bil kdaj resnično zaljubljen!

Gospa Simons me je poslušala še precej dobrohotno in zdelo se mi je, da mi pritrjuje z očmi in gibi. »Dragi gospod,« mi je rekla, »vaša druga misel je boljša kot prva; da, neizmerno boljša. Nikdar ne bi bila mogla privoliti v plačilo odkupnine, četudi bi bila imela zagotovilo, da jo dobim nazaj. Povejte mi še enkrat, prosim, kaj mislite podvzeti v našo rešitev.«

»Odgovarjam za vse, gospa. Še danes si preskrbim nož. Zvečer bodo šli tolovaji zgodaj spat in gotovo bodo trdno spali. Jaz vstanem ob devetih, zvežem našega stražnika, mu zamašim usta in če bo treba, ga ubijem. To ne bo uboj, to bo samo obsodba. Zaslužil je smrt več kot dvajsetkrat. Ob pol enajstih iztrgam dvajset čevljev ruše, vi jo ponesete na breg studenčka, kjer napravim jaz zatvornico: skupaj, eno uro in pol. Takrat bo polnoč. Mi bomo utrjevali naše delo, medtem pa bo veter osušil našo pot. Bila bi ena ura. Jaz primem gospodičino s svojo levo roko; skupaj plezava do te razpoke, drživa se za ta dva šopa trave, dosepeva do tega divjega figovega drevesa, počivava ob tem zelenem hrastu, plezava ob tej vrbi do onih rdečih skal, skočiva v sotesko, in prosta sva!«

»Dobro! In jaz?«

Ta jaz je padel na moje navdušenje kot curek ledene vode. Človek nikdar ne misli na vse in jaz sem pozabil na rešitev

g. Simons. Niti misliti ni bilo na to, da bi se vrnil nazaj ponjo. Brez lestvice je bilo nemogoče plezati po pečini navzgor. Dobra ženska je opazila mojo preplašenost. Bolj usmiljeno kot zaničljivo mi je rekla: »Moj ubogi gospod, vidite, da vsi romantični načrti nekoliko šepajo. Dovolite mi, da se držim svojega prvega načrta in čakam orožnikov. Angležinja sem in po stari navadi zaupam predvsem v postavo. Sicer pa poznam atenske orožnike; videla sem jih pri paradi na dvoru. Srepi možje so in za Grke še dosti čedni. Imajo dolge brke in puške z batom. Ne zamerite, toda oni nas bodo izpeljali od tu.«

Ravnoprav je prišel Korfiot, da me je rešil odgovora. Pripeljal je damama sobarico. Bila je še dosti lepa Albančanka, čeprav je imela zakrivljen nos. Dva tolovaja sta postopala po gori in sta jo zajela čisto nago med svojo materjo in svojim zaročencem. Kričala je na vse pretege, toda kmalu so jo potolažili, ko so ji obljubili, da jo čez štirinajst dni spustijo in plačajo. Hrabro se je udala v svojo usodo in skoro se je veselila nesreče, ki bo povečala njeno doto. Srečna dežela, kjer se srčne bolečine zdravijo s pet frankovskimi novci! Ta filozofska služkinja ni bila v bogve kako pomoč gospej Simons. Izmed vseh ženskih opravil je poznala samo oranje. Meni pa je napravila življenje nezno, ker je imela navado, da je iz pohlepa ali nečimernosti

vedno grizla kos česna, kot ližejo hamburške ženske bonbone.

Dan je prešel brez drugih nesreč. Drugi dan se je zdel nam nezno dolga. Korfiot nas tudi za hip ni zapustil. Marijana in njena mati sta iskali orožnike na obzoru, pa nista ničesar opazili. Jaz pa, ki sem navajen delavnega življenja, sem mrl v brezdelju. Lahko bi bil šel v goro in herboriziral pod dobrim varstvom; toda sam ne vem, kaj me je vezalo na ti dami. Ponoči sem slabo spal; moj načrt za rešitev mi je neprestano hodil po glavi. Zapomnil sem si prostor, kamor je Korfiot odložil svoj nož, preden je šel spat. Toda zdelo se mi je, da postanem izdajalec, če se rešim sam brez Marijane.

V soboto zjutraj med peto in šesto uro, me je nenavaden šum pripeljal h kraljevemu kabinetu. Hitro sem bil napravljen: hodil sem oblečen spat.

Hadži Stavros je stal sredi čete in načeloval hrupnemu posvetu. Vsi tolovaji so bili pripravljani za boj in oboroženi do zob. Deset ali dvajset zabojev, ki jih nisem še nikoli opazil, je počivalo na nosilnicah. Uganil sem, da so notri ukradeni stvari in da se naši gospodarji pripravljajo, da zapustijo taborišče. Korfiot, Vasilij in Sofoklej so se posvetovali in vpili vsi naenkrat iz polnega grla. Od daleč so lajale prednje straže. Razcpani stražnik je pritekel h kralju in kričal: »Orožniki!«

zatrjevati, da JDS trdno vztraja na centralizmu, da zakonodajne samouprave ne priznava, da torej pravzaprav padec radikalnega režima ne sme približati Sloveniji avtonomiji niti za en korak. Tako naj bi se g. Davidović ustrašil, da ne bi ušel iz ojnje g. Pribičeviću, ki v družbi z Žerjavom in njemu podobnimi ves čas intrigira, kako bi onemogočil temeljito izpremembo centralističnega režima. Tukaj torej ni niti sledu kakšne »poštene volje« in »čiste taktike«, o kateri pridiguje »Jutro«. Kar pa se tiče Kmetijske družbe, ne gre, kakor vidi vsak nepristranski človek, za nič drugega nego za saniranje nezakonitega počenja samostojnih voditeljev, ki so se po Žerjavu družbe polastili, da v njej nastanijo lačna grla svojih pristašev. Če vlada nešteto svojih krivic popravi v enem slučaju s tem, da pomaga vzpostaviti račine razmere v korist strokovnim koristim kmetijskega stanu, je to le njena prostoklet dolžnost. Kakšno koncesijo naši stranki more videti v tem samo slovenska demokratska stranka, ki je metodično vajena za klikarske koristi prodajati obče koristi. V ostalem pa se »Jutro« od 1. t. m. umika in skuša oprati svoj ščit očitka ne-lojalnosti. Lekcije o lojalnosti, ki jih deli nam, so samo finta, da opraviči sebe zaradi svojih grdih sumničenj in intrigantske kampanje proti opozicionalnemu bloku.

Politično lojalnost prve vrste je zopet pokazalo »Jutro« v svojem članku 1. t. m., ko očita SLS kuluk. To je storilo to lojalno glasilo isti dan, ko je Jugoslovanski klub z demokratskim klubom vred otvoril v parlamentu složno kampanjo proti kuluku, s čimer se je pokazalo moralno edinstvo opozicije. To pa »Jutro« v Ljubljani ne moti, da ne bi bojni fronti proti vladi v Belgradu streljalo v hrbet s svojimi zastupljenimi puščicami. Kdor se hoče izučiti v politični lojalnosti in poštenosti, mora vsekakor k dr. Žerjavu v šolo.

»Jutro« antifarški abderit še vedno suče svojo vrtliko, na kateri ima napeto antipapistično pesem. Če je italijansko-jugoslovanski sporazum pozdravil Slovan dr. Beneš, ki po mišljenju ni daleč od svobodomiselnih demokratov, če jo povzdigujejo v nebo poljski državniki, če jo hvalita tako Poincaré kakor Macdonald, potem sme pač tudi napež o njej izjaviti svoje mnenje, v kolikor se tiče ta pogodba ohranila mednarodnega miru. In sicer z veliko večjo pravico nego vsi ostali držav-

niki, ki o miru veliko govore, delajo pa ravno nasprotno. Papež tudi ni v svojem lozadnem mišljenju podal nobene diplomatsko-oficijelne izjave kakor omenjeni državniki, ampak zgolj osebno čestital Pašću, da se je dosegel sporazum, ki omogoča tudi ureditev takih vprašanj, ki papeža zanimajo kot verskega poglavarja. Papež se političnega nomena pogodb, v kolikor »Lice Reke, še dotaknil ni. dočim ostali zavezniki Jugoslavije celo to označujejo kot srečno rešitev. In če celo Srbi, ki jih vendar naši »Jutrovci« noč in dan priznavajo kot edine prave predstavitelje in voditelje te države, rakt z Italijo povzdigujejo v deveta nebesa, kako bi potem papež ne smel označiti tisto stran pogodbe, ki je res dobra, čeprav indirektna, to je, da je pospešuje ustvaritev mirnega razpoloženja v Evropi? Sicer pa vse te notice »Jutrovce« antiklerikalnega brencelina nimajo drugega namena nego da počečkajo živce provinciarne demokracije, da ne bi od dolgega zasrala in nevolja, da je na svetu še vedno klerikalni zmaj, ki se z njim bori Žerjav še vedno brez uspeha.

Ata v francoskih čajengah! Ata so danes kar iz sebe samega veselja. Za nedospeli red sv. Mavricija jih je bogato odškodoval nek dobri prijatelj, ki je poslal v »Journal de Geneve« brzojavko, v kateri omenja »Slovenski Narod« in sicer kot »dobro informiran radikalni dnevnik« — »journal radical bien informé«. — Ata so kar zažareli ponosa, vzeli pero v roke in napisali, da bo vedela cela Ljubljana, da jih je francoski list počastil; kar po francosko so povedali in točno v slovensko prevedli, da bodo tudi pri Mačku razumeli. Samo nekoliko se branijo kakor stara devica, češ, »bien informé«, to sem že, samo radikalna pa nisem... »Slovenski Narod« ni ne radikalno ne demokratsko glasilo, marveč je decela neodvisen brezstrankarski organ, čigar glavni cilj je na temelju narodnega in svobodomiselnega (!) programa z vsemi razpoložljivimi sredstvi in močmi delovati na to, da postane naša država močna... itd... itd... Tako se ata predstavljajo in bodo to svojo pravo fotografijo poslali v »Journal de Geneve«, Schweiz, rekomandiert, se razume. Ata nočejo biti več radikal, — že sama beseda jih stresa — ampak unabhängig, demokratisch seveda, in za državo, immer freiheitlich und loyal. In so šli na laške vampe, s francosko tricoloro v gumbnici.

Prvi korak.

Naš novi železniški minister je dal ob svojem nastopu časnikarjem svoj ekspoze, ki naj bi bil nekaj prometno-politični program sedanje vlade. Ta ekspoze nam v svojem uvodu ne pove nič novega, minister ponavlja samo obljube svojih prednikov. Zelo važne obljube, ki pa bodo ostale, kakor pod njegovim prednikom, le obljube. V zadnji točki ekspozeja pa je povedal vendar nekaj novega in sicer nekaj tako novega, da je potrebno, da se na to povrnemo.

Naš železniški minister je povedal, da država nima denarja za gradbo novih železnic. Nove železnice naj gradi privatni kapital, je rekel gospod železniški minister. In da izvabi privatni kapital, mu obljublja velikodušno koncesije in eksploatacije na novo zgrajenih železnic. Ta izjava našega železniškega ministra ni vzbudila v naši javnosti tiste pažnje, ki jo zasluži. Saj jo je omenilo le malo časopisov, in še ti le tako mimogrede. Vendar pa pomeni silno važen preokret v našem državnem gospodarstvu.

Kak nenaden preobrat. Ni še dolgo časa temu, kar so stali naši državni krmiljarji na izključnem stališču samodržavnih železnic. Že samo misel privatne iniciative je bila kot nesmiselnost zavržena. Nena doma pa se oglasi najmerodajnejša oseba in kliče na pomoč privatni kapital. Kar je vsak pazljiv opazovalec naših razmer z gotovostjo pričakoval, se je zgodilo. Neprijetni ošabnosti in prepotentnosti sedanje vlade morejo do živega le prazne blagajne. In po praznih državnih blagajnah prihaja potem polagoma spoznanje. Toda to spoznanje bo prišlo prepozno, voz je preveč zavozen, da bi ga mogli kratkoma s par prijaznimi govori dvigniti iz blata, kamor so ga tekoma let globoko porinili. Glas gospoda ministra po privatnem kapitalu bo ostal glas »pipočega v puščavi in nikdo ga ne bo hotel slišati. Preveč se je dosedaj grešilo in nove litanice se nastavljajo zastoj.

Vsemu svetu je znano, da imajo naši sedaj merodajni državniki silno široko vest. Pravo je pri naših južnih bratih bolj malo čislano. Bolj v čišlih je surova moč. To pa so ravno lastnosti, ki privatnemu zapadnemu kapitalu, in le od tega se more kaj pričakovati, najmanj prija. Prijale mu bodo pač temnanji, ako bo zvedel, kako so naši državniki postopali dosedaj z onim privatnim kapitalom, ki je že investiran v naših železnicah.

Večini našega naroda mogoče niti ne bo znano, da je veliko več kakor polovica naših takomenovanih državnih železnic last privatnega kapitala in da te železnice

državnoželezniška uprava obratuje in to na račun lastnikov. Toda naša državna železniška uprava se za to dejstvo kaj malo zmeni. Ona postopa s to tujo lastnino, kakor se njej zljubi. Njeni odgovorni »stručnjaci« stojijo na stališču, da se državi za take »malenkost« ni treba brigati. Po mnenju teh »stručnjakov« se država te tuje lastnine tudi lahko polasti. Država je močnejša kakor zasebniki, zakaj bi se ne poslužila te moči in zakaj bi ne zvela, kar njej prija. V najnovejšem času kar mrgoli tako mislečih »stručnjakov«. So to gospodje, ki hočejo na ta način služiti državi in množiti njeno bogastvo. Osobito po »podržavljenju« Južne železnice (»stručnjaci« so namreč prepričani, da je Južna železnica podržavljena) je apetit, kar se tiče slovenskih privatnih železnic, postal zelo velik. Če je vse to tudi v skladu z zadnjim ekspozejem gospoda železniškega ministra, z ekspozejem, ki je diktiran od prihajajoče sile, je pač veliko vprašanje.

Ako železniški minister rabi privatni kapital, da bi ta gradil v naši državi nove železnice, se bo moral pač najprej sporazumeti z onim privatnim kapitalom, ki je že investiran v naših železnicah. Urediti bo treba pravne razmere in dati lastnikom pravice, ki jim gredo. To bo tem bolj potrebno, ker že trkajo na vrata vse drugi problemi, pod katerih pritiskom je napravil železniški minister prvi korak in zaklical po privatnem kapitalu.

Donisi.

Iz Novega mesta smo prejeli: Nedelja, 27. januarja je bila za nas poseben praznik. Imeli smo srečo poslušati demokratski evangelij in gledati iz oči v oči enega prvakov demokratske stranke g. dr. Kramerja. Mislili smo, da ne bomo dobili v veliki dvorani Narodnega doma prostora, ker je bil shod za ves politični okraj. Toda glej: prišlo je 80—100 ljudi, znaten del od teh so pa tvorili radovednejši drugih strank. Izmed JDSarjev so bili večinoma, že stokrat ravno od demokratov za nos potegnjeni javni nameščenci, katerim bi bila mogla bivša demokratsko-radikalna koalicija že zdavnaj izboljšati njih žalostni položaj. Zakaj niso pripeljali javni nameščenci pred bivšega ministra svojih izstradanih in napol nagnjen družin kot ilustracijo dveletnega sovladanja demokratov, ki bi lahko uradnošni vprašanje že davno rešili, če bi bili seveda hoteli. Shod je otvoril prof. Seidl. Dr. Kramer je tolmačil najprej rojstvo vidovdanske ustave in povedal, da so »klerikalci« in radičevci krivi, da ustava ni boljša, ker niso hoteli glasovati za centralizem. Za nas je to priznanje o slabi ustavi vsaj malo zadoščenje, za demokrate s

samostojnim repkom vred pa obsodba tega, za kar so se leta 1921. v potu svojega obraza borili in kar danes tepe nje in nas. Govornik je bil silno hud na sedanji radikalni režim, pozabil je pa povedati, da zato, ker radikali niso marali demokratov k vladnim jaslim. Ako bi g. doktor posebno svečano ne poudaril demokratske laži, da so »klerikalci« krivi sedanje vlade, kuluka in davkov, bi storil neodpustljiv greh nasproti svoji stranki. Prav posebno si je pa mož prizadeval prepričati navzoče o krivici, ki se dela JDS z očitkom, da je militaristična. Zakaj ni podprl te svoje izjave z dejstvom, da je odlični demokratski poslanec dr. Edo Lukinič zahteval ob priliki razprav o novem vojaškem zakonu 26-mesečno službo. Obregnil se je ob dr. Korošca, češ, da je ta izjavil nekemu laškemu diplomatu, da bodo čez 30 let jugoslovanski konjeniki stali pri Tagliamentu, doma pa da zabavlja čez vojaštvo. Ako bi še pristavil dr. Kramer, da SLS ni zoper vojaštvo, kolikor ga je res potreba, temveč zoper stomilijonske kredite, ki se po nepotrebnem razmetavajo za vojaško upravo, vsled česar propada vse naše gospodarstvo, bi seveda povedal resnico in se težko pregrešil zoper program JDS. Važno se mu je zdelo povedati, da bo SLS morala zavreči svoj avtonomistični program, ker se snuje opozicional-

ni blok, samo demokrati bodo baje ostali zvesti svojem »nacionalno-jugoslovensko« edinstvenemu programu. G. doktor je torej hotel prikriti, da je Marinković načrt revizionističen. Kakor se moramo z ozirom na demokratsko otročjo naivnost o opustitvi zahteve po avtonomiji SLS smejati, tako jim privoščimo njihovo »nacionalnost«, »edinstvenost« in »jugoslovenstvo«, od katere noben Slovenec ne bo sit in kar smatrajo pri nas že pastirji na paši za navadno demokratsko frazo. Bivši minister trgovine je končno zagotavljal, da čeprav bi se SLS združila z JDS v opozicionalni blok, boj med obema bo ostal. Mi pa to vemo že zdavnaj in nas prav veseli, da bodo JDSarji s svojimi napadi delali še naprej reklamo za nas. Vemo, da kakor hitro nas bi demokracija začela hvaliti, bi bilo to znamenje, da nekaj ni v redu. Ko je za ocvirke še zavrtel staro lajno o koncentraciji naprednih sil, smo se razšli, ne da bi zvedeli kaj novega.

Iz Sevnice se nam poroča: Tu se je v zadnjem času osnoval konzorcij za gradnjo elektrarne, v katerem ima baje glavno besedo vojni dobničar Cimperšek. V kolikor čujemo iz povsem zanesljivega vira, se bo ta elektrarna začela zidati prihodnji teden, zasvetila pa bo že na pustni terek.

Zdravstvo.

PREHRANA BOLNIKOV V DRŽAVNI UPRAVI STOJEČIH BOLNIC IN KOLIČINA PORCIJ.

Reforma bolnic.

Za bolnice bivše Srbije je merodajen odlok ministrstva narodnega zdravja z dne 26. aprila 1921, št. 13.696, ozir. 8. marca 1922, št. 6744 ozir. 22. septembra 1923 št. 35.581, v drugih pokrajinah pa odloki dotičnih zdravstvenih odsekov. Ozirati se hočemo samo na dva glavna premeta prehrane, to je meso in kruh, in sicer teža mesa v surovem stanju za eno porcijo, in kruh, črni, za celi dan. Druga prehrana ne pride toliko v poštev. Navadno se računa od surovega mesa ravno polovična teža v kuhanem ali pečenem stanju. V bolnicah v Nišu, Valjevu, Belgradu, Smederevu, Prizrenu, Podgorici pride na eno porcijo 400 gr surovega mesa ali 200 gr kuhanega ali pečenega in 800 gramov črnega kruha za celi dan. V Zemunu, Mostaru, Sarajevu, Novem Sadu, Mitrovici, Pakracu, Ogulinu, Varaždinu, Beli cerkvi, Novi Gradiski, Subotici, Karlovcu, Tuzli, Zagrebu, Osijeku 200 gr mesa in 500 gr kruha. V Splitu in Dubrovniku na dan 300 gr mesa in 400 gr kruha. V Ljubljani 160 gr mesa na porcijo in 300 gr kruha. Kar velja za Ljubljano, velja tudi za ostale bolnice v Sloveniji.

Zanimiva bi bila statistika, ki bi se iz jedilnih listov posameznih bolnic sestavila, kaj in koliko dobivajo bolniki na dan, in kaka je hrana za celi teden z ozirom na zajuterk, kosilo in večerjo in ako eksistirajo različne dijetete, iz česar obstoji pri teh dietetah prehrana bolnikov. Ker dobiva tudi strežniško osebje in zdravniki zavoda prehrano v bolnici, bi morala ta statistika tudi obsegati to prehrano.

V ljubljanski bolnici imamo trojno dieteto:

I. Lahka dijeta: a) Zajtrk: mleko 0.30 l, ali ravno to množino čaja ali bele kave. b) Predjužnik: čista goveja juha 0.30 l ali goveja juha z jajcem. c) Kosilo: čista ali zakušana juha 0.30 l. d) Južina: mleko ali bela kava 0.30 l. e) Večerja: čista ali zakušana juha 0.30. Bel kruh 100 gr ali zapečenec 80 gr ali dietetično pecivo po potrebi. Priboljški po odredbi zdravnika.

II. Navadna dijeta: a) Zajtrk: Ob dne, ko je zvečer prežganka 0.30 l, dobijo bolniki 0.25 l bele kave. b) Kosilo: zakušana juha 0.30 l, kuhana govedina 80 gr in dvojna prikuha v skupni količini 0.30 l. c) Večerja: trikrat na teden drobno ali navadna močnata jed 0.30 l, štirikrat na teden prežganka 0.30 l. Črni kruh 300 gr. Kot priboljšek več kruha.

III. Krepka dijeta: a) Zajtrk: bela kava

Oddelek:	Bolnikov	Skupno	Od tega za	Ostane za
		strežnikov	noč. službo	dnevno službo
Kirurški	150	27	3	24
Medicinski	150	24	3	21
Okulistični	120	15	3	12
Neurološki in opazovalni	50	16	3	13

>Dečji dom< do 25 dojenčkov in 12 mater 5 strežništva in na razpolago še do 10 učenk in matere.

Na vseh odelkih so težko bolni pacienti. >Dečji dom< sprejema samo zdrave otroke in matere, katere morajo itak kaj delati, in to lahko delajo ker so zdrave. Učenke morajo tudi delati, saj so vse zdrave, in končno mora tudi strežniško osebje delati, ker je za to tukaj. Dojenčki so pa vsi zdravi. Dečji dom in dispanzer opravljajo 3 zdravniki. Od tega da opravilo dispanzer. Vse je jako lepo opremljeno in z vsem zadostno preskrbljeno, kar je popolnoma v redu. Če se je pa dobil kredit za te institute, da so opremljeni, kakor mora opremljeni biti zavod, se mora tudi kredit dobiti za ostale oddelke, ki na najpotrebnejšem inventarju trpe občutno pomanjkanje.

Povsod pomanjkanje! Pri strežništvu, instrumentih, prostoru, perilu, inventarju in končno tudi pri — prehrani. Taka razlika ne sme vladati med zavodi, ki so v enotni upravi. Razlika pa tudi ne sme vladati med posameznimi bolnicami, vsaj večjimi ne. Razlika se pa ne sme na ta način izravnati, da se na višji stopinji stojič zavod enostavno potisne na niž-

0.25 l. b) Predjužnik: mleko 0.30 l ali eno jajce. c) Kosilo: zakušana juha 0.30 l, štirikrat na teden pečenka 80 gr, dve prikuhi skupaj 0.50 l. d) Južina: bela kava 0.25 l. e) Večerja: trikrat na teden drobno ali navadna močnata jed 0.30, štirikrat na teden prežganka 0.30 l. Belega kruha 300 gr. Kot priboljšek več kruha.

Če bi imeli na razpolago jedilne liste in dijetete drugih bolnic, bi se lahko napravila paralela med našimi bolnicami v Sloveniji in drugimi bolnicami. — Eno je pa iz dosedanjega razvidno, da je količina mesa in kruha na porcijo v različnih pokrajinah različna; največja v bivši Srbiji in Črni gori 400 gr surovega mesa in 800 gr kruha, najmanjša pa v Sloveniji, 160 gr surovega mesa in 300 gramov kruha.

Zo ti podatki zadostujejo, da opravičijo našo zahtevo po radikalni reformi naših bolnic glede prehrane in uprave. V takih zavodih ne sme vladati nobena razlika prehrane in uprave, en zavod ne sme biti boljše preskrbljen kot drugi. 1. novembra leta 1917. je dobila ljubljanska bolnica svojo lastno režijo, ker je prenehala pogodba dežele z redom usmiljenih sester. To je trajalo do 1. avgusta 1919, ko je prevzela država saniteto, torej tudi ljubljansko bolnico v svojo upravo. Država je prevzela bolnico brez dolga v dobrem stanju, kolikor je bilo to po vojni mogoče. Inventarja, zlasti perila je bilo dovolj na razpolago, le poprava poslopj je med vojno zastala. Danes se pa nahaja bolnica v tako kritičnem stanju, in bo neobhodno treba precejšnjih svot, da se spravi bolnica zopet v tisti stan, kakor jo je 1. avgusta 1919 prevzela država. Bolnica se bo morala isto tako skrbno negovati z zadostnim kreditom, kakor se negujejo sedaj na novo ustanovljeni instituti, kar je gotovo potrebno in utemeljeno, samo da ostali oddelki ne smejo pri tem zaostati. Strežniško osebje se je na oddelkih skrajno reduciralo, kljub visokemu številu bolnikov; perila manjka v taki meri oddelkom, da morajo bolniki že deloma nositi svojo obleko in pomanjkljivo perilo, ker ni nadomestila za škartirano perilo. Perilo je vedno v rabi, še nima časa se posušiti, ker oddelki komaj čakajo, da pride iz perilnice. Ker je perilo vedno v rabi v oddelkih in v perilnici, se hitreje uniči. Globoko bo treba poseči v žep, če se hoče perilo v tej množini nabaviti, kakor ga je imela poprej avtonomna uprava. Kaka razlika obstoji med prejšnjimi oddelki bolnice in pa novimi instituti, naj pokaže primer, koliko strežništva imajo ti oddelki in pa koliko ga ima novo ustanovljeni »Dečji Dom« ali »Dispanzer« v bolnici.

V bivši Srbiji in Črni gori so plačale stranke vseh bolnicah te pokrajine na oskrbnih stroških v enem letu 750.000 Din, odpisalo se je 425.396 Din, na dolgu je še ostalo 2.028.456 Din. Samo v ljubljanski bolnici, brez ženske bolnice in umobolnice se je pa odplačalo v 6 mesecih 877.919 Din, torej več v pol letu kakor pa v celem letu v vseh bolnicah v Srbiji in Črni gori. Take velikanske razlike so ne-zdrave, in je torej naša zahteva po reformi bolnic popolnoma upravičena. Uverjeni smo, da vse te razlike izvirajo iz nepoznanja razmer, in radi tega ne dolžimo nikogar. Vsi ti nedostaki se dajo z lepim poravnati. Vendar je to po časopisih in s pisarenjem nemogoče. Sestaviti se mora enketa strokovnjakov in upraviteljev, da določijo v prvi vrsti smernice to nameravane reforme, ki se bo morala vršiti, naj pride že saniteta pod oblastno ali pa državno upravo. Treba bo ločiti manjše bolnice od velikih. Velike bolnice naj bodo z vsem

jo stopnjo. Nižje stojič se mora povzdigniti, višji stojič pa skušati še višje dvigniti ali vsaj na isti višini vzdržati. Kaka razlika vlada glede oskrbnih stroškov, naj pokaže sledeč primer:

izdatno opremljene, da bodo služile kurativni in preventivni medicini, da se bodo na oddelkih osredotočili vsi slučaji, ki zahtevajo specialista iz stroke. Če bo imel specialist v bolnici veliko materiala na razpolago, se bo vedno bolj izpopolnjeval, kar ni mogoče v majhnih bolnicah. Material se mora v večjih bolnicah koncentrirati, ker na teh bolnicah službuje zdravniški naraščaj, ki mora dobiti zadostno praktično predizobrazbo, preden nastopi prakso. Namen velikih bolnic je tedaj tudi še izobraževalni za zdravniški naraščaj, in pa znanstveni, da se goji medicinska veda. Taka ureditev pa zahteva popolnoma drugačno stališče šefov oddelkov, ki bi imeli poleg zdravljenja bolnikov tudi nalogo znanstveno delovati in izobraževati po končanih medicinskih študijah zdravniški naraščaj. Male bolnice bi pa tvorile nekako središče sanitetnega okrožja in bi bile le namenjene za nujne navedne slučaje.

Zavodni zdravnik bi bil lahko ondotni uradni zdravnik s pomočjo drugega zdravnika v kraju. Seveda bi imel ta uradni zdravnik toliko uradnega posla, da bi se s privatno prakso ne mogel baviti. V slučaju, da bi ne bilo mogoče transportirati v potrebnosti bolnika v veliko bolnico, bi se lahko poklical iz te bolnice dotični specialist kot konzilijarij in operater, kar se pa gotovo ne bo dostikrat pripefito, če bo sanitetna služba z avtomobili sistematično urejena. Poleg teh bolniških prostorov z zasilno operacijsko sobo bi pa bili še prostori za hiralce tega sanitetnega distriktu. Za tak zavod naj bi skrbeli dotični sanitetni distrikti. Na ta način se bo najhitreje rešilo vprašanje preskrbe hiralcev, nujne pomoči v vsakem okraju in razbremenitve velikih bolnic neozdravljivih hiralcev. Medicinska veda bi se sistematično gojila na zavodih, ki bi bili z vsemi potrebščinami moderne vede opremljeni in zdravniški naraščaj, bi se sistematično pripravljali za svoj težki bodoči poklic, ki ne zahteva samo celega moža, ki zahteva tudi telega zdravnika. V reformo naših bolnic se mora spraviti enoten namen in enotna uprava.

Dnevne novice.

— **Naš konkordat.** Povodom Pašičevega obiska v Vatikanu piše bolonjska »L'Avvenire d'Italia«: »Delo za konkordat kar najbolje napreduje. Belgrajska vlada je bila ustanovila v svrhu priprave komisije pod predsedstvom ministra za vere, ki je pravoslavni duhovnik, jako visoke in jasne miselnosti in poln spoštovanja do katoličanov in Sv. stolice. Naloga te komisije ni posebno lahka. A vlada je prežeta z željo, da se pride do zadovoljivega in hitrega zaključka, čemur popolnoma odgovarja tudi razpoloženje pri Sv. Stolicu.«

— **Knez Pavle kapetan.** Kralj je imenoval svojega častnega pobočnika kneza Pavla za kapetana II. razreda.

— **Smrt zaslužnega dalmatinskega duhovnika.** Na Braču je umrl tamkajšnji župnik don Andrija Criniocai, ki je bil neumoren delavec na zadružnem polju. N. v. m. p.

— **Redukcija nižjih gimnazij.** V prosvetnem ministertvu pripravljajo redukcijo nižjih gimnazij v soglasju z novim srednješolskim zakonom. Reducira se približno polovico nižjih gimnazij. Odpravijo se pa tudi višji razredi, v katerih ne bo vsaj 15 učencev. Redukcija se brezpogojno izvede s 1. septembrom t. l. Samo za višje razrede se določi prehodna doba.

— **Zamenjava denarja v III. pasu dovršena.** Komisije, ki so v III. pasu v Dalmaciji zamenjavale denar, so dovršile svoje delo in so se s 1. t. m. razpustile.

— **Novi člani belgrajske akademije znanosti.** Na seji belgrajske akademije znanosti, ki se vrši dne 18. t. m., bodo izvolili dva nova stalna člana in pet dopisujočih članov. Za redna člana sta predlagana dr. Milutin Milanković, vseučiliški profesor v Beogradu, in kipar Ivan Meštrović; za dopisujoče člane: dr. Friderik Katzer, ravnatelj muzeja v Sarajevu, Mijo Kišpatić in dr. Ferdo Šišić, oba profesorja v Zagrebu, Avguštin Nušić, član Jugoslov. akademije, dalje pisatelj Jovan Dučić, Veljko Petrović, Sima Pandurović in Ivo Vojnović.

— **Prevažanje vojaških zločinov po železnicah.** Ker se je opetovano zgodilo, da so vojni zločinci v gnuježi na kolodvorih in železnicah ušli, so dobile železniške postaje nalog, da rezervirajo na vlakih za vojaške kaznjence in njih spremstvo posebne oddelke in da odpravijo te potnike pred ostalim občinstvom na vlak.

— **Potres v Dalmaciji.** V zadnji dobi so se v Dalmaciji neprestano vršili manjši potresi, ki prebivalstva niso posebno razburjali. Dne 31. jan. zjutraj je bil pa potres tako močan, da se je podrla več poslopij, še več je poškodovanih. Človeških žrtev ni bilo. Središče potresa je Šibenik z okolico. Prebivalstva se je polastil velik strah.

— **Preprečena žalna prireditelja za Ljenu.** v Osejku. Osejski komunisti so hoteli v hotelu »Royal« prirediti žalno zborovanje za Ljenu. Policija je pa pred zborovanjem hotel zasedla. Nato so delavci, 500 po številu, ki so nosili na rokavih rdečo tenčico, skušali prirediti žalno slovesnost v bližnji gostilni, a tudi tu jim je policija zaprla pot. Delavstvo se je nato razšlo. Nemirov ni bilo.

— **»Dubrovački List«** Te dni je začel v Dubrovniku izhajati gospodarsko-informativni

list »Dubrovački list«, ki bo prinašal ilustrirano mesečno prilogo »Dubrovačka Rivijera«.

— **Stanovanja za mestne nameštence.** Novosadska občina je sklenila, da sežida za svoje nameštence stanovanjske hiše. V to svrhu proda 800 oral sveta, čemur je poljedelsko ministrstvo že pritrnilo.

— **Na potu iz Amerike domov je umrl** Jožef Na k r s t, po domače Brinovčev iz Ihana.

— **Spomenica črnogorskih obrtnikov.** Črnogorska obrtna zbornica je poslala vladi spomenico o težkem položaju obrtnega stanu v Črni gori. Spomenica zahteva, da se zakon o delu uveljavi in izvršuje tudi v Črni gori država naj dovoli za črnogorsko obrtništvo brezobrestno posojilo, izplača naj črnogorskim obrtnikom revizije in druge dolgeve, ki jih je napravila pri njih bivša črnogorska vlada; vračanje že izplačanega posojila v znesku 200 tisoč dinarjev naj se odgodi do konca leta 1928; otvorijo naj se v Črni gori obrtne šole; armada in druge oblasti naj naročajo svoje potrebščine tudi pri črnogorskih obrtnikih.

— **Centralni sindikalni odbor Jugoslavije** zboruje se dni v Beogradu.

— **Srednješolski zakon.** Iz Beograda poročajo, da je načrt srednješolskega zakona dovršen in pride v rešitev pred zakonodajni odsek.

— **Polovanje v Chile.** Čilski konzulat v Zagrebu obvešča vse, ki hočejo potovati v Chile, da jim more potne liste veljavno vidirati edino-le konzulat republike Chile. Vsak drug vizum je neveljaven.

— **Nesreča na morju.** Pri Viševu blizu Splita je vihar prevrnil ribiško ladjo, na kateri je bilo šest oseb. Dve osebi sta utonili, ostale štiri je rešila mimo ploveča jadrnica.

— **Železniška nesreča.** Na postaji Bajmok v Vojvodini sta v noči od 28. na 29. januarja t. l. trčila dva vlaka. En strojevodja in dva druga železničarja so bili težko poškodovani. Tudi škoda na materialu je znatna.

— **Železniške nesreče v Jugoslaviji leta 1923.** Po uradnih podatkih se je pripetilo leta 1923. v Jugoslaviji nad 100 železniških nesreč, od teh večina v Srbiji in Bosni.

— **Regulacija železnih vrat.** Začetkom marca se vrši v Beogradu 8. zasedanje mednarodne dunavske komisije za regulacijo Donave. Na dnevi red pride regulacija železnih vrat (Gjerdapa), odvzetje koncesij tujcem in regulacija plovbe po dunavski delti — razširjenje srednjega kanala v toliki meri, da bo ploven tudi za največje ladje.

— **Zverinski varuh.** Pred tedni smo poročali o 12 letni Barbari Gas, ki je v novosadski bolnišnici povila dete. Sedaj je prišlo na dan, da je bil njen zapeljivec njen lastni varuh Nikola Lerman, mož njene starejše sestre, pri kateri je po smrti staršev živel. Ko je Lerman videl, da njegovo početje ni ostalo brez posledic, je pregovoril deklico, da je napravila oporoko, v kateri mu zapušča vso svojo dedščino po starših. Lerman je namreč mislil, da deklica na porodu umre. Oblast je te dni Lermana zaprla, a ta se je sodil sam in se ustrelil.

— **Oče zaklal sina.** Mesar Jožef Schiller v Opavi v Banatu je imel 15 letnega sina, ki je bil v celi okolici znan kot podivjanec. Te dni se je med sinom in očetom vnel prepir, tekot katerega se je sin zagnal proti očetu, da bi ga udaril. To je očeta tako razsrdilo, da je potegnil nož in sinu prerezal vrat. Schiller se je sam izročil oblastem.

Štajerske novice.

Šta da se ne pozabi. Iz Celja nam pišejo: Našim čitateljem je gotovo še v spominu, da so lansko leto, dne 1. februarja celjski orjunaški hoteli razbiti »Jagaballe«, ki se je vršil tisti večer v »Deutsches Haus«. Ker se jim to ni posrečilo, so v svoji narodni navdušenosti razbili isto noč okna in napisno tablo »Narodne kavarne«, last nemškutarja Johann-a Koss. — Nekaj mesecev so se potem izogibali Kossove nemške kavarne. Danes ima ista — dasi je tako nemška kot je bila — zopet napis »Narodna kavarne« in v njej se zbirajo orjunaši od osivelega starine do najskromnejšega mladice in kakor se čuje, bodo v spomin obletnice razbitih šip te dni priredili tam svojo »Versöhnungsfeier«. Gliha vkup štiriha. — O tem-pora!

Š iz uredništva »Marburger Zeitung«. »M. Ztg.« poroča, da je iz njenega uredništva stalno izstopil urednik Henrik Haas. Poslej je glavni urednik lista M. Golob, odgovorni urednik pa jurist Udo Kasper.

Š iz politične službe. Vladni svetnik dr. Vodopivec je imenovan za zastopnika velikega župana v Mariboru, dosednji mariborski okr. glavar vladni svetnik dr. Vončina je imenovan za okrajnega glavarja v Mariboru levi breg (mesto Maribor, sodna okraja Maribor levi breg in St. Lenart), vladni tajnik dr. Ivo Poljanec za okrajnega glavarja v Mariboru desni breg (okraja Maribor desni breg in Slov. Bistrica), za okrajnega glavarja v Laškem je imenovan dosednji šef državne policije v Celju policijski svetnik dr. I. Senekovič, katere-mu je pridružen komisar dr. Hacin od okrajnega glavarstva v Radovljici; za vodjo okrajnega glavarstva v Šmarju pri Jelšah komisar dr. Megušar; za vodjo gornjegrajskega okrajnega glavarstva v Mozirju komisar dr. Voušek; za vodjo okrajnega glavarstva v Dolnji Lendavi dosednji vodja tamošnje politične ekspoziture komisar Kambič. Za okrajne glavarje v ostalih glavarstvih so imenovani dose-

danji okrajni glavarji dotičnih glavarstev. Dosedanje politične ekspoziture v Mozirju, Dol. Lendavi in Gornji Radgoni so ukinjene. V smislu ministrske odredbe se ima organizacija okrajne upravne službe izvršiti takoj.

Š Nova zvonolivarna v Mariboru je že v polnem obratu. V sredo, 30. t. m. je prvič vtila 10 novih zvonov, prihodni teden pa pride 10 drugih na vrsto. V Mariboru imamo sedaj že dve zvonolivarne, kar se je takoj opazilo pri cenah, ker je stara zvonolivarna Bühl cene zvonov znatno znižala. Iz tega vzroka je ustanovitve konkurenčnega podjetja pozdravljati, tembolj, ker je to najcenejša tovarna zvonov v Sloveniji.

Š Davščine mesta Ptuj. Mestni občini Ptuj so dovoljeni za l. 1924. naslednje davščine: 285 odstotna doklada na državno trošarino od vina in vinskega mešta, davščina na vozila, kanalska pristojbina in davščina na prenočišča.

Š Dovoljene občinske davščine mesta Maribora. Glasom ljubljanskega »Uradnega lista« z dne 30. januarja 1924 je mariborski veliki župan v sporazumu z delegacijo ministrstva za finance dovolil za leto 1924 pobiranje naslednjih davščin mestne občine mariborske: 300-odstotno doklado na državno trošarino od vina in vinskega mešta; 12 odstotno vodovodno naklado na hišno najemnino; 5 odstotno kanalsko pristojbino na najemnino; 30 odstotno

davščino na prenočišča; davščino na vozila; davščino na ponočni obisk javnih lokalov in kvartanje; 20 odstotno davščino na razkošje; 20 odstotni veselili davek; davščino od prirastka na vrednosti nepremičnin.

Koroške novice.

Š Ponemčevalno delo na Koroškem. »Südmark-Bundeszeitung« poroča o delovanju tega ponemčevalnega društva v minulem letu. Med drugim navaja, da so se Helmatdienstu za delo v slovenskih predelih Koroške nakazale znatne vsote. Razen tega vzdržuje Südmarka 300 knjižnic, od teh je 48 na novo ustanovljenih. — Schulverein zbira prispevke za zgradbo šest novih šolskih poslopij ob jugoslovanski meji. Nove schulvereinske šole dobo med drugimi Po-toče, Suha in Kazaze.

Primorske novice.

Š Zamenjava zadružnega denarja. Glasom Agencije Stefani slove besedilo Mussolinijeve dodatne izjave o zamenjavi kron slovenskih zadrug v Julijski Krajini: »Kraljeva italijanska vlada se obvezuje, da uredi na naj-nujnejši način vprašanje zamenjave kron za-drugam v Julijski Krajini.«

Prosveta.

Dr. Joža Glonar:

Kako prodira zapadna kultura proti „balkanizmu“.

Pod tem naslovom je v zadnji (XVIII.) številki »Bratslav«, ki je izšla kot 31. knjiga društva sv. Save, napisal L. Tomanović članek, v katerem govori v prvi vrsti o zgodovinski usodi dveh črnogorskih samostanov, enega v Majinah pri Budvi, drugega nad Grobljem. Oba sta znana tudi v srbski literaturi; saj je v njih bival Dositej Obradović v jeseni in po zimi l. 1764, ko se je napravljati preko Dalmacije na pot med Grke. Posebno samostan v Majinah je kot umetniško delo in po svoji akustičnosti zadivljiva strokovnjake, ki so ga videli.

V 19. stoletju se je za zemljo, na kateri stojijo ti samostani, začel prepir med Avstrijo, ki se je smatrala za pravo naslednico beneške republike, in med Črno goro, ki je bila svoj čas od beneške republike dobila dovoljenje, da na tem teritoriju gradi samostane. Ti prepri so se dolgo časa vleкли; nazadnje je Avstrija kupila samostan v Majinah za 17.000 goldinarjev in ga takoj spremenila v kosarno! Drugi samostan pa je Avstrija kratkotalo smatrala za državno last — saj so že Benečani v njem imeli svojo kosarno! — in ga takoj spremenila v postajo za avstrijsko obmejno stražo. Ti slučajni spremembe samostanov in tako očividnega prodiranja cerkvenih in zgodovinskih spomenikov pa niso bili osameli. Tomanović na koncu krepko podčrta, da so to le poedinzi znaki »sledov prodiranja zapadne kulture proti »balkanizmu«, ki nam tudi danes grozi.

Po stari navadi — ki je pri nas postala že grda razvada! — je Tomanović svoj zgodovinski spisek opremil z naslovom, ki obeta več, ko človek nazadnje v njem najde. Njegovemu naslovu odgovarja prav za prav samo drugi del stavka, s katerim je svoj spis sklenil in ki smo ga prej citirali. Da na tak način prodira zapadna kultura proti balkanizmu, lahko pove samo kaka ogorčena duša v svoji slepi zagrizenosti: Kdo bo v kasarnah gledal bistvene — ali sploh kake znake — zapadne kulture in kdo je kdaj med znaki »balkanizma« navajal stari arhitekturo na Balkanu? In da nam baš tak način zapadne kulture zopet sedaj grozi in da se obrača proti »balkanizmu«?

Nekaj resnice pa je v tem resigniranem ali ogorčenem vzkliku pisca vendar le, dasi nje vzroki ne tičijo v tendenci zapadne kulture, ki vkljub vsemu sili na vzhod, kar se ravno v naši državi včasih na prav drastične in mučne načine izraža. Izraža pred vsem v materialistično usmerjenih tendencah naše »jare, gospode«, ki je še komaj večerj sezula opanke — da se na sploh tako izrazim! — in si sedaj na vso moč taji svojo preteklost, ki je v njenem parvenijstvu sram. Da je tako počenjanje najbolj vidno v tako vidnih in stalnih monumentih, kakor je ravno arhitektura, je popolnoma umljivo. Za to dobi človek pri nas na vseh koncih in krajih dovolj očitnih dokazov! Cela, ne ravno prijetna skupina se nahaja v Dalmaciji, posebno v Dubrovniku in njegovi okolici, kjer so obogateli izseljenci pokupili stare domove in palače ter jih dali potem spremeniti v kako »argentinsko« arhitekturo, ki jim je v novi domovini tako zelo imponirala in ki so jo kot nekaj svoj »panoche« prenesli v staro domovino.

Takega razpoloženja, ki se lahko imenuje v najugodnejšem slučaju brezbriznost, v najslabšem za zavedno barbarstvo, je v našem občinstvu žalibog še preveč. Tukaj ne pomaga drugo kakor stalno opozarjanje in poučevanje javnosti. Tako skrb lahko prevzame država, če je nje voditeljem kaj na tem, lahko pa jo prevzamejo tudi privatniki, združeni v posebna društva, ki se osnujejo v ta namen. Z državnno skrbjo je v tem pogledu pri nas zelo slabo:

izražati bi se morala v državni zaščiti spomenikov in v materialni in moralni podpori, ki jo dajejo država in njeni organi konservatorjem. Skrb, da se vsa stvar uredi zakonito, je že davno prevzela belgrajska akademija, toda ravno to, kar smo o njenem delu doslej izvedeli, ne vzbuja posebnih nad. Takoj na prvi seji akademije se je namreč pokazalo, da v Beogradu niti ni bilo znano, da je vse prašanje v naši državi v posameznih pokrajinah že davno urejeno po starih zakonitih predpisih in institucijah, ki jih torej treba samo primerno raztegniti na celo državo. In vendar so sedeli v onem odboru celo člani, ki bi jih dolžnosti njihovega poklica naravnost silile v to, da se seznajajo s temi institucijami in njih publikacijami. Kolika je vsled tega faktučna pomoč države pri ohranitvi starih spomenikov, se najbolje vidi iz letnih poročil »naših pokrajinskih konservatorskih uradov, n. pr. iz poročil, ki jih iz Dalmacije, te naše klasične dežele arhitekture, prinaša »Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku« in ki ga urejajo Bulić i Abramović.

Za enkrat pa ne preostane drugega, ko da se vsa stvar prevzame v privatno iniciativo in privatno skrb. Da bi nam naše srednje in visoke šole mogle v tej smeri izdatno pomagati, za enkrat ni upati: sestavljači našega državnega proračuna so dosedaj pokazali samo smisel za njegove fiskalične efekte, nobenega smisla pa za podporo institucij, ki ustvarjajo one vrednote, ki se ne prekujejo v viden materialen efekt. Kaj njim mar za to, da vsled tega naše šolstvo ne more doseči one stopnje razvoja, ki je nujno potrebna za kulturni napredek naše države!

Zadnji mesec za nahiranje članov Mohorjeve družbe.

Koncem februarja poteče rok za prijavo udov Mohorjeve družbe za leto 1925. Za malenkostno vsoto 20 Din bodo dobili udje po štiri knjige.

O pomenu Mohorjeve družbe nam ni treba zgubljati besed. Mirno lahko rečemo, da nobena organizacija v novejši dobi ni zapustila na našem narodu tako globokih sledov kakor Mohorjeva družba. Mohorjeva družba je bila vez, ki je vezala slovenski narod po vseh pokrajinah, koder je prebival. Mohorjeva knjiga je romala v nešteto izvodih v Ameriko, med vestfalske Slovence in po vsej širni slovenski diaspori, koder je bivalo večje število naših ljudi, ki jim je zarja domačih poljan še obsevala v tujini mračne misli.

Pred poldrugim letom je napravila družba korak, ki se ga je razveselil vsak njen prijatelj; poverila je uredništvo svojih publikacij pisatelju Finžgarju, ki pozna kakor malokdo potrebe našega naroda in ki je tudi spreten organizator. Upravičeno se torej lahko nadejamo, da bodo baš v prihodnjih letih družbine publikacije kar najboljše.

Zato nas pa mora tem bolj boleti, če vidimo, da se škoda, ki jo je napravila družbi vojna, tako počasi celi. Ob ustanovitvi Jugoslavije je štela družba nad 90 tisoč članov, danes — po petih letih — pa samo še 43.518. To se mora popraviti!

Res je: izgubili smo desni del svojih pljuč, našo Goriško, izgubili Koroško; res je tudi, da je marsikomu po vojni težje dati 20 Din nego pred vojno 2 K. Res je pa tudi, da vse to še ne opravičuje nazadovanja števila udov v toliki meri.

Priznajmo si odkrito: marsikje je manjkalo tudi primerne agitacije. Naši ljudje so zaposleni na toliko straneh, da je pri tem skrb za družbo tu in tam stopila malo v ozadje. Vprašaj tega ali onega, zakaj ni naročen na Moh. knjige; rekel ti bo: Pozabil sem, nikdo me ni spomnil.

Gospodarstvo.

Dopolnilna prenosna taksa — ali pristojbinski namestek.

Po tarifni postavki 12. novega taksnega zakona z dne 25. oktobra 1923 (Uradni list št. 113/23) se mora od kupnih in prodajnih pogodb, če se pismeno sklenejo, plačati za premočnine 2%, za nepremočnine 6%. Po pripombi 3. velja to »za vse prenose proti odplačilu«, torej tudi za izročilne pogodbe ali čez dejanska pisma. Ta 2% na, oziroma 6% na taksa pa velja samo za »prečane«. Po tarifni postavki 21., člen II., se plačuje v Srbiji in Črnigori za prenose premočnin samo 1%, za prenose nepremočnin (glej tar. post. 27., čl. II.) pa samo 2% — torej štirikrat, oziroma trikrat manj kakor ostali kraji izpod nekdanje avstro-ogrske monarhije. To je zopet nov dokaz, kakšna pravičnost vlada v naši državi.

Polemiko za ta nov udarec, ki se ga v zakonu skuša nekam prikriti, prepuščamo drugim krogom; mi navajamo tukaj samo dejstva.

Za tiste pravne osebe pa, ki so v Sloveniji in Dalmaciji plačevale dosedaj pristojbinski namestek, kot nadomestilo za procent, ta v tarifni postavki 12., prip. 12., uvede nova dopolnilna prenosna taksa, in sicer za nepremočnine od prometne vrednosti 0.4% na leto, od imovinskih akcijskih družb 0.2% — vse to s to novo spremembo, da bo to dopolnilno takso plačevala tudi Srbija, ki dosedaj ni plačevala pristojbinskega namestka.

Nepremočnine (dosedaj 1%) so od dopolnilne takse oproščene. Za podlago odmere se bo jemala navadno prometna, lahko pa tudi skupna cena ali katastralna vrednost. Ker se prometna vrednost hišam in zemljiščem ne da tako določiti, kakor moki na trgu, bodo davčni organi imeli zopet proste roke, da bodo prometno vrednost privijali in določali, kakor bodo hoteli. Komaj se se davčni obvezanci otreli zoprnih sekatur zadnjih treh let, bodo prišli zopet nove. Koliko bolj preprosta manipulacija za uradnike bi bila in manj sitnosti za davkoplačevalce, če bi se vzela neka legalna vrednost na podlagi zemljiškega prenosa, vsaj v tistih krajih, kjer imajo kalaster.

Nepremočnine se bodo sedaj znova cenile za čas od 1. januarja 1923 do 31. dec. 1923; potem pa vdružno za prihodnje petletje. Četudi bo vse to združeno z novimi sekaturami, utegne vendar to prav biti, da se bodo dosedanje cenitve revidirale, ki se bile velikokrat pretirano visoke in krivično visoko določene, in ker so cene nepremočninam že šle nazaj in bodo v doglednem času vsled pomanjkanja denarja in splošnega pavperizma še bolj padle.

Visokost dopolnilne takse — 0.4% na leto ali 4% na 10 let — je za 1/4% nižja, kakor je bila dosedaj; znašala je namreč po starem 3% in 5% pribitka, katerega sedaj ne bo več.

Da plačujejo akcijske družbe 0.2% in čisto industrijske družbe 0.1%, razni drugi fond — cerkveni in občinski — pa 0.4%, to nikakor ni v javnem interesu in se s tem le razodeva, da se protežira le veliki kapitalizem. V pripombi 2. je pač zakon poskrbel, da se pri kupnih pogodbah, pri katerih je država kupec, plača samo polovična prenosna taksa; toliko drugih fondov, ki služijo raznim kulturnim namenom, ni našlo nobene milosti.

Vsi dosedajni pristojbinski zakoni so stopili 1. januarja 1924 iz veljave.

Rok za prijavo je določen za vsako novo petletje 15. januar — tedaj podaljšan 15. februar; — kdor pravočasno prijave ne vloži, plača dvojno takso.

Zneski do 500 Din se morajo poravnati vnaprej do 31. januarja vsakega leta, kar je na vsak način prehud.

Važna je pripomba, da so uživalci imovin, ustanov in fondov — če ne znašajo njih celokupni letni dohodki več nego 1200 dinarjev — oproščeni dopolnilne takse. Proste so tudi delavske in uradniške družbe, ki članom preskrbujejo stanovanje; ravno tako imovine, ki ne plačujejo zemljarine in zgradarine.

Nam se nikakor opravičeno ne zdi, da se javna uradna imovina mora priglašati na kolekovanih formularih. Belgrad zna denar dobiti. Je vprašanje, če so bile zloglasne francoske kontribucije za časa Napoleona tako hude.

Velesejmi in gospodarske razstave leta 1924.

V naslednjem podarimo našim trgovcem pregled najvažnejših evropskih velesejmov in podobnih priredb v tekočem letu.

Anglija. Birmingham: Deseti angleški industrijski sejem, 12. do 23. maja. — Cardiff: Tretja razstava za higijeno in notranje uredbe, 23. jan. do 2. februarja. — Edinburgh: Izložba živil, 12. do 26. marca. — London: Britanska razstava, april — oktober. Deseti angleški industrijski sejem, 28. aprila do 8. maja. Sedma mednarodna tobačna razstava, maja. — Manchester: Izložba za čokoladno in sladkorno blago, 12. do 21. februarja.

Avstrija. Dunaj: Mednarodni vzorčni sejem, 9. do 15. marca. Gradec: Mednarodni vzorčni sejem, september.

Belgija. Bruselj: Peti mednarodni vzorčni sejem, 1. do 16. maja. Šesta mednarodna razstava kavčkovih in drugih tropskih produktov, 1. do 16. aprila. Razstava poljedelskih strojev, februarja.

Čehoslovaška. Bratislava: Mednarodni vzorčni sejem, avgusta. — Liberec: Mednarodni vzorčni sejem, 9. do 17. avgusta. — Praga: Mednarodni vzorčni sejem, 16. do 23. marca. Mednarodna avtomobilna izložba, aprila. Izložba poljedelskih strojev, maja.

Danska. Fredericia: Narodni vzorčni sejem, poleti.

Estonska. Reval: Mednarodni vzorčni sejem, poleti.

Finska. Helsinkfors: Mednarodni vzorčni sejem, julija.

Francija. Chalon-sur-Saône: Mednarodni sejem za kože in usnje, 27. februarja. — Lyon: Mednarodni vzorčni sejem, 3. do 16. marca. — Pariz: Narodni vzorčni sejem, 10. do 25. maja. Mednarodna razstava poljedelskih strojev in semen, 19. do 27. januarja. Razstava za stavbarstvo, 15. maja do 27. julija.

Italija. Milan: Mednarodni vzorčni sejem, aprila. — Neapel: Mednarodni vzorčni sejem, 16. do 30. septembra. — Padova: Mednarodni vzorčni sejem, 1. do 15. junija.

Jugoslavija. Ljubljana: Mednarodni vzorčni sejem, v začetku septembra. — Zagreb: Mednarodni vzorčni sejem, 27. aprila do 5. maja.

Latvija. Riga: Mednarodni vzorčni sejem, julija.

Luksemburška. Luksemburg: Mednarodni vzorčni sejem, poleti.

Nemčija. Berlin: Mednarodna športna razstava, 5. do 15. aprila. — Breslau

(Vratislava): Mednarodni pomladni sejem, 9. do 12. marca. — Frankfurt am Main: Mednarodni pomladni sejem, 6. do 12. aprila. — Hamburg: Hotelirski in gostilničarski sejem, 6.—12. apr. — Kiel: Peti narodni severni sejem, marca. — Köln: Prvi mednarodni vzorčni sejem, spomladi. — Königsberg: Nemški vzhodni sejem, 17. do 21. februarja. Vzhodnoevropski lesni sejem, 16. do 20. marca. — Leipzig: Mednarodni pomladni in tehniški sejem, 2. do 8. marca. — Mannheim: Peti sejem za znanje in industrijske novosti, koncem aprila in začetkom maja. — Stuttgart: Sejem za dragulje, ure, zlatarstvo in srebrnino, spomladi. Nizozemska. Utrecht: Mednarodni vzorčni sejem, marca.

Ogrska. Budimpešta: Splošni narodni vzorčni sejem, maja.

Poljska. Lwow: Mednarodni vzhodni sejem, jeseni.

Rusija. Harkov: Ruski sejem, 6. januarja. — Irbit: Kožušni sejem, februarja—marca. — Kijev: Kontraktni sejem, 5. februarja. — Nižni Novgorod: Ruski sejem z mednarodnim oddelkom, 1. avgusta do 15. septembra.

Švedska. Göteborg: Narodni vzorčni sejem, julija.

Švica. Basel: Švicarski vzorčni sejem, 17. do 27. maja.

Španija. Barcelona: Mednarodni vzorčni sejem, 29. marca do 9. aprila.

Vrhučega se vršijo vzorčni sejmi tudi v Madridu, San Sebastianu in Valencii.

AMERIŠKO GOSPODARSTVO V PRETEKLEM LETU.

Razvoj ameriškega gospodarstva v preteklem letu je dosegel silne dimenzije. V vseh panogah narodnega gospodarstva kažejo visoke številke na silen razmah trgovskih in industrijskih poslov. Posebno prva polovica leta 1923. pomenja v gospodarski zgodovini po ugodnem poteku konjunkturalne rekordno dobo. Produkcija kakor konsum sta v veliki meri narasla in dosegla še ne registrirane številke. Vendar pa je že v aprilu nastopila stagnacija, ki je grozila privedi s seboj krizo, ki po svoji moči ne bi zaostajala za ono v jeseni l. 1920. Toda izkušnja prejšnjih let je odvrnila industrije in trgovce od brezglave špekulacije in tako speljala konjunkturo v mirno vodo. Koncem leta so se pa zopet začeli pojavljati znaki, ki so kazali na aktivacijo poslovnega delovanja. Ob novem letu je zavlada v ameriških gospodarskih krogih zopet optimizem in upanje na nadaljnji ugoden potek konjunkturalne. Dosedaj še ni opazovati vznemirljivih pojavov, ki ponavadi prihajajo pred vsako gospodarsko krizo. Najbolje je v preteklem letu prospevala železna industrija. Njena produkcija je dosegla rekordno višino 39 1/2 milijona ton. Predpogoj za to ogromno povišanje produkcije od predidodega leta 1922., ko je znašala samo 26 1/2 milijona, so bila velika naročila železniškega materiala od železniških družb. Kakor govore najnovejša poročila, so sklenile družbe tudi v letu 1924. naročiti isto množino materiala, kar je zelo ugoden izgle. Ravno tako je pripomba k dobri konjunkturi tudi razširjena gradbena delavnost in razmah v avtomobilni industriji. Avtomobilna industrija je lani producirala skoro 4 milijone voz tako osebnih, kakor tovarnih. Navsezadnje pa je vsa industrijska konjunktura bazirala največ na povečani kupni moči farmerjev, ki so mogli svoje produkte vnovčiti po zadovoljivih cenah. — Zunanja trgovina v preteklem letu ni participirala toliko na razširjenju poslov, kakor industrija, ker leži težnja ameriškega gospodarstva še vedno doma.

• • •

Mark Twain :

Kako pozdraviš nahod.

Lepo je pisati za zabavo občinstva. A lepše in plemenitejše je prijeti za pero, da občinstvo poučiš, mu hočeš dobro in delaš za njegovo resnično in odkrito blaginjo. To zadnje je edini smoter tega članka. In če bom s tem člankom le enemu svojemu tpečemu sobratu pokazal sredstva, kako si spet pridobi zdravje, če bom z njim mogel zanetiti le še enkrat iskro upanja in veselja, če bom podelil njegovemu umirajočemu srcu nagle, velikodušne pogone prejšnjih dni — tedaj bom popolnoma poplačan za svoj trud. Mojo dušo bo prevzela ona sveta radost, ki jo občuti kristjan, če napravi kako delo brez samoljublja.

Moje življenje je bilo vedno čisto in neomadeževano. Zato upam, da ne bo nihče, ki me pozna, odklonil sredstev, ki mu jih bom podal, iz strahu, da bi bil prevaran. Občinstvu samemu bo le v dobro, če bo bralo o vseh teh mojih dožitkih glede pozdravljenja nahoda in bo v tem oziru krenilo na mojo pot.

Ko je pogorela bela hiša v Virginiji, sem izgubil dom, mir, zdravje in kovčeg. Da sem izgubil hišo in dom, ni toliko pomena. Zakaj, kaj je lažje, kakor pridobiti si dom, kjer ni matere niti sestre ali kake oddaljene sestrice, ki nas s pospravljajem umazanega perila in odstranitvijo čevljev s peči spominjajo tega, da živijo ljudje, ki mislijo, na nas in skrbijo za nas.

In da sem izgubil mir, mi tudi ni bilo dosti mar, ker nisem pesnik in bi bilo melanholiji nemogoče dolgo živeti pri meni. Zelo neprijetno pa je bilo, da sem izgubil trdno zdravje in še trdnejši kovčeg. Na dan požara pa je podleglo moje zdravje hudemu nahodu. Ker sem se preveč trudil, da bi bil prišel do tega, da bi bil sploh kaj napravil. Sicer sem se bil pa zaman žrtvoval. Zakaj oni načrt za gašenje, ki sem si ga bil izmislil, je bil tako zamotan, da sem ga bil šele sredi prihodnjega tega izvedel do konca.

Ko sem bil kihnil prvič, mi je svetoval neki prijatelj, da denem noge v vročo vodo in ležem v posteljo. Kar sem storil. Kmalu zatem mi je svetoval drugi prijatelj, da vstanem in vzamem mrzlo pršno kopel. Kar sem tudi storil. Uro nato mi je zatrjeval tretji prijatelj, »da moraš nahod krmiti in mrzlico izstradati«. Ker sem imel oboje, se mi je zdelo najbolje, da sem se radi nahoda pošteno najedel in potem sem se počil, da bi v tem času mimogrede izstradal mrzlico.

V podobnih slučajih sem malokdaj polovičarski. Prav pošteno sem jedel in sem šel zato k nekemu tujcu, ki je bil ono jutro otvoril svojo restavracijo. S spoštljivim molkom je čakal v moji bližini, kdaj bom nasitil nahod. Potem me je vprašal, če imajo prebivalci Virginije večkrat nahod. Zdelo se mi je, da moram to potrditi. Nato je odšel ven in je snel tablo z napisom.

Potem sem odšel po opravkih in sem spotoma srečal nekega drugega zvestega prijatelja, ki mi je dejal, da je proti naho-

du malokaj tako dobro, kakor če vzamem četrtinko gorke slane vode. Zelo sem dvomil, če imam še toliko prostora, vendar sem poizkusil. Posledice so bile nepričakovane. — Menil sem, da bom izmetal svojo neumrjočo dušo.

Ker govorim o svojih izkušnjah le v prilog onih, ki imajo isto slabost kot jaz, sodim, da bi bilo prav, če jih zavarujem pred takimi sredstvi, ki mi niso pomagali. Na podlagi tega prepričanja jih svarim pred gorko slano vodo. Saj je mogoče prav dobro sredstvo, vendar se mi zdi, da je premočno. Če bi bil spet kdaj nahoden in bi smel voliti med potresom in četrtinko gorke slane vode, tedaj bi poskusil s potresom.

Ko se je poglobila nevihta, ki je divjala v mojem želodcu in ni prišel nihče več izmed usmiljenih samaritanov, sem si pričel izposojati žepne robce in sem jih razpihal v atome, kakor sem to delal v prejšnjih dobah mojega nahoda — dokler nisem naletel na neko damo. Ta je prišla od onkraj prerije, kjer ni bilo zdravnikov. Zato je bila prisiljena, da se je izurila v lečenju preprostih »domaćih boleznih«. Gotovo je imela veliko izkušenj, saj ji je bilo videti, kakor bi bila stara stopetdeset let.

Napravila je neko mešanico iz mezge, razjedne sode in terpentina in iz različnih drugih stvari in je dejala, da izpijem vsake četri ure kozarec te mešanice. A sem imel dovolj en sam kozarec. Ta mešanica me je oropala vse moralnih načel in je zbudila v meni vse strasti moje narave. Vsled nje-nega hudobnega vpliva so si moji možgani

izmislili čudežne podlosti in moje roke so bile samo preslabotne, da bi jih izvršile. Če bi ne bile podlegle tedaj vse moje moči celi štrni napadov od nezmotljivih pripomočkov zoper nahod, tedaj smelo trdim, da bi bil šel ropat mrliča. Kakor je sploh pri večini navada, so moje misli večkrat podle in so podla tudi moja dejanja. Vendar se nisem bil pred tem zdravilom še nikoli prej šopiril v taki nenaravni propalosti in je nisem še nikoli občutil s takim ponosom. Ko sta prešla dva dneva, sem bil tako daleč, da sem se spet mogel zdraviti. Vzel sem še nekaj gotovo učinkujočih sredstev in sem končno spravil prehlad iz glave v pljuča.

Neprestano sem kašljal in moj glas je padel pod ničlo. Govoril sem z grmečim basom, ki je bil za dve oktavi nižji od mojega navadnega glasu. Do navadnega nočnega počitka sem prišel le tako, da sem se nakašljal do najsikrajnejše onemoglosti. A kakor hitro sem pričel govoriti v spanju, me je zbudil moj zoprni glas.

Moj položaj je bil od dneva do dneva bolj resen. Nasvetovali so mi brinjeve. Pil sem ga. Potem so mi svetovali brinjeve s sirupom; tudi to sem zaužil. Potem so dejali, naj vzamem brinjeve s čebulo; prišlo sem še čebule in sem zaužil vse trije, a nisem prišel do drugega uspeha, kakor da sem dihala kakor jastreb.

Zazdela se mi je potrebno, da izpremenim zrak. S svojim tovarišem Wilsonom sem odšel k Bigliskem jezeru. Z zadovoljstvom se spominjam tega neznanskega

g Za povadigo živinoreje. Na pobudo ministrstva za kmetijstvo se še tekoči mesec snide v Belgradu konferenca živinorejskih strokovnjakov, na kateri bodo razpravljali o povzdigu živinoreje in posebno konjereje.

g Zahteve mesne industrije v Jugoslaviji. Te dni se je v Belgradu vršila konferenca Zveze industrijev za predelavo mesa v Jugoslaviji. Ugotovili so, da preživlja jugoslovanska mesna industrija težko krizo ter so morale velike klavnice v Belgradu, Subotici, Zaprješću in Veliki Plani ustaviti delo, v kolikor niso popolnoma propadle. Zveza zahteva med drugim, da se nemudoma sklene trgovinska pogodba z Avstrijo, da se ukine navedba, ki odpravlja carino na uvoz tuje slanin in masti in da se omeji izvoz živih svinj. Svoje zahteve je zveza takoj predložila finančnemu ministru.

g Državni dohodki v letu 1923. Iz eksploatacije finančnega ministra posnemamo, da so znašali državni dohodki v januarju l. 1923. 583 milijonov dinarjev, v februarju 552, v marcu 563, v aprilu 563, v maju 688, v juniju 678, v juliju 673, v avgustu 751, v septembru 556 milijonov dinarjev.

g Statistika zadrug. V Jugoslaviji imamo okoli 50.000 zadrug, ki štejejo 60.000 članov. Polovica teh zadrug je kreditnih, 1000 je konzumnih, a ostale so produkcijske, mlekarke, živinorejske, sadjarske in vodne.

g Jugoslovanski delež na češkoslovaški zunanji trgovini. V preteklem letu je Češkoslovaška izvozila iz Jugoslavije za 278 milijonov češkoslovaških kron blaga, kar predstavlja 2,75 odstotkov celokupnega uvoza. V letu 1922. je znašal delež Jugoslavije na češkoslovaškem uvozu samo 2,11 odstotka. Češkoslovaška pa je izvozila v Jugoslavijo lani za 548 milijonov kron svojih produktov t. j. 4,38 odstotka vsega izvoženega blaga. V l. 1922. je šlo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo 4,33 odstotkov vsega češkega izvoza.

g Cene volni se gibljejo na Hrvaškem in v Slavoniji med 28—32 Din kg.

g Produkcija premoga v Avstriji. V decembru prejšnjega leta se je nakopalo v Avstriji 14014 ton črnega in 239673 ton rjavega premoga.

g Sanacija Avstrije. V oktobru je znašal deficit državnega gospodarstva 63 milijard kron. Predvideno pa je bilo 88 milijard. Zmanjšanje deficita z ozirom na predvideno vsoto gre na račun povečanja dohodkov.

g Izgube banke Bohemia. Po poročilu ravateljstva te banke na običnem zboru delničarjev znaša izguba 174 milijonov češkoslovaških kron, kar je še posledica škodljivih transakcij iz let 1921. in 1922.

g Lanska letina pšenice v Italiji je dala lani 61 milijonov stotov, t. j. za 18 milijonov več kakor l. 1922.

g Pivoarstvo v Avstriji. Leta 1921-22 je 161 tovarnen izvarilo 3.371.000 hl piva, t. j. 331.000 hl več kakor v letu 1920-21.

g Svetovno ladjedelstvo v l. 1923. Lani se je zgradila na svetu 701 ladja s skupno tonazno 1.643.181 ton. Od tega odpade na Anglijo 61.651 ton, Nemčijo 358.273 ton, Unijo 172.817 ton, Francijo 96.644 ton, Italijo 72.471 ton.

Ljubljanske novice. Iz občinskega sveta.

TAJNA SEJA 31. JANUARJA.

V komisijo za odločanje o popravkih stalnih volilnih imenikov se imenujeta gg. občinska svetnika Ignacij Mihevc in Josip Pirc. — Spis glede namestitve Gärtner Darinke se odstopi upravnemu odboru Mestne hranilnice. — Pisarniški ravnatelj Jernej

tovanja. Peljala sva se s kočijo. Moj prijatelj je vzel vso svojo priljago s seboj, ki je obstojala iz dveh svilenih žepnih robcev in slike njegove stare matere. Podnevi sva se vozila s čolnom, sva šla na lov in sva lovila ribe in plesala sva. Ponoči pa sem zdravil svoj nahod. Na ta način sem mogel izrabi vseh štiriindvajset ur. Vendar je bila moja bolezen vedno hujša.

Tedaj so mi nasvetovali mrzel ovitek. Doslej se nisem bil zavrnil nobenega sredstva in neumno se mi je zdelo, da bi ga bil zavrnil to pot. Zatorej sem sklenil vzeti ovitek, čeprav nisem slutil, kaj je to prav za prav. Vzel sem ga opolnoči in zelo mrzlo je bilo takrat. Razgalili so mi prsa in hrbet in so me ovili z rjuho, ki je bila namočena v ledeno mrzlo vodo in se mi je zdelo, da je dolga cele klatre in sem bil tak kakor brisalo ogromnega topa.

To je grozna reč. Ko se dotakne ledenomrzla rjuha mesa, tedaj poskočiš iz bliskovito silo kvišku in loviš sapo kakor v smrtnem boju. Zmrznil mi je mozeg v košteh in srce je obstalo. Menil sem, da je prišla moja zadnja ura.

Prijatelj Wilson je dejal, da ga ta reč zelo spominja na zgodbo nekega zamorca, ki so ga hoteli krstiti v reki in se je izmuznil iz duhovnikovih rok in bi bil skoraj uto. Cepetal je okrog sebe, je prišel slednjič napol živ in ves togoten na površje in je skočil na obrežje. Kakor som je pljuval vodo in je bridko pripomnil: »S temi pro... neumnostmi boste še nekega lepega dne utopili kakemu gospodu njegovega zamorca!«

Boltar se s 1. februarjem 1924 stalno upokoji. Prizna se mu stalna pokojnina ter se mu izreče za 43 in pol letno službovanje zahvala obč. sveta. — Nadpazniki dohodarstvenega urada Ivan Lozej, Martin Kocjan in Anton Strnad se s 1. februarjem 1924 stalno upokojijo, prizna se jim po pragmatiki pristojna pokojnina. — Začasna dohodarstvena prejemnika Ipavec Janko in Terček Janko ter preglednika Ignacij Krištof in Jakob Mesojednik se imenujejo s 1. januarjem 1924 v isti lastnosti stalnim dohodarstvenim uslužbenecem. — Magister Hinko, čestni nadzornik, se s 1. februarjem 1924 radi boleznj upokoji ter se mu prizna 56,8 odstotna pokojnina s pripadajočimi draginskimi dokladi. — Magistratni komisar dr. Anton Kodre se s 1. februarjem 1924 pomakne v VIII. činovni razred kat. A, v službeno dobo se mu vštejejo dvojno vojna leta, t. j. doba od 1. avgusta 1914 do 1. novembra 1918. — Lauter Ivanu, mag. podravnatelju se prizna pokojnina za njega in njegovo rodbino v isti izmeri, kakor pristojna uslužbenecem kat. A V. čin. razreda z izrecnim opozorilom, da ostane izven staleža, ter brez vsakega prejedica za imenovanje na mesto mag. ravnatelja. — Koncipist Herbertu Svetlu se dovoli v svrhu praktičnega izpita 4 mesečni dopust. — Prof. Skerlj Stankotu na liceju se dovoli dopust za šolski semester 1923-1924 ob prejemkih, če predloži revers, da bo najmanj 5 let služil na liceju. — Začasni sluga Furman Janko se s 1. februarjem 1924 stalno namesti v I. plač. stopnjo, kategorije slug. — Potokar Gabrijel se namesti stalno s 1. januarjem 1924 v stalež slug in sicer v I. plač. stopnjo. — Perdan Ivan se namesti stalno v stalež slug v III. plač. stopnjo. — Na podlagi sklepa tajne seje občinskega sveta z dne 16. oktobra 1923 se oficijanti in oficijantije uvrste v uradniške činovne razrede po sledečih določilih: 1. Oficijanti in oficijantije s srednjo šolsko izobrazbo in maturo se uvrste v status mag. uradništva kategorije B vstevši celo doseženo službeno dobo ter upoštevajoč časovno napredovanje po kategoriji B. — Oficijantijam Slavi Pirhovi, Mariji Bajtovi in Otujac Betki se z ozirom na njuno izredno dobro kvalifikacijo izpregleda studijska kvalifikacija ter se ju uvrsti enako onim, ki imajo srednješolsko izobrazbo z maturo. 2. Oficijantije in oficijanti, ki nimajo srednješolske izobrazbe se uvrste v status mag. uradništva kategorije C, odštevši deset let službene dobe in upoštevajoč časovno napredovanje po kategoriji C. 3. Imenovanje in doba za časovno napredovanje v čin, v katerega bodo sedaj uvrščeni, velja od 1. novembra 1923. 4. Noben oficijant ali oficijantinja ne sme po tej uvrstitvi imeti anj prejemkov, kot jih je imel doslej. Morebitne razlike je dopolniti z osebnim doklado. 5. Uvrstitve se izvrši brez podelitve uradnega naslova, ki ga prejmejo šele po uvrstitvi uradništva v skupine po novi službeni pragmatiki in na podlagi uspešno dovršenih strokovnih izpitih.

PRORAČUN MESTNE ELEKTRARNE, VODOVODA IN PLINARNE.

Proračun elektrarne za leto 1924 izkazuje dohodkov 5.763.356 Din. Potrebščine znašajo: 1. Davki in pristojbine 142.000 Din, plače in pokojnine 723.090 dinarjev, premog 2.352.000 Din, 4. kurjava, razsvetljava, pis. potrebščine i. dr. 50.940 Din, 5. dnevne plače 348.370 Din, 6. maža za stroje 140.000 Din, 7. vzdrževanje vse naprave 370.000 Din. Skupaj 4.106.400 Din. Elektrarna izkazuje tedaj prebitok 1.656.956 Din, kateri naj se razdeli kakor sledi: a) Fondu za razširjenje električnih naprav se predokaže 500.000 Din; b) Obnovitvenemu fondu 200.000 Din; c) Inventar-

Ne vzemi nikdar mrzlega ovitka — nikdar! Ni je bolj neprijetne stvari na svetu razen one neprijetnosti, če srečaš kako znano damo, ki te iz svojih gotovih razlogov ne vidi, ko te pogleda in te ne pozna, če te vidi.

A kaj sem že hotel reči — ko mi mrzli ovitek ni pomagal proti kašlju, mi je nasvetovala neka prijateljica gorčičev obliži na prsa. Zdi se mi, da bi bil od njega skoraj okrevale, če ne bi bilo prijatelja Wilsona. Ko sem šel v posteljo, sem si pripravil prav lep gorčičev obliži, da bi ga imel o pravem času pri rokah. Toda prijatelj Wilson je postal ponoči lačen — vse drugo veste sami.

Ko sem bil teden dni na Bigliskem jezzeru, sem šel v toplice. Vzel sem parno kopel in množico ničvrednih zdravil, ki so jih sploh kdaj parili. Gotovo bi bil ozdravil vsled njih, a sem moral nazaj v Virginijo. Tu se je moja bolezen poslabšala radi nepredvidnosti in naporov, čeprav sem dan na dan užival najraznovrstnejša zdravila.

Končno sem sklenil oditi v San Francisco. Koj po mojem prihodu mi je nasvetovala neka dama v hotelu, naj vsakih štiriindvajset ur izpijem četrtinko whiskeyja — in isto mi je svetoval neki prijatelj v mestu. Vsak mi je svetoval četrtinko — kar je bilo skupaj pol galone. Vse sem izpil in živim še vedno.

Z najboljšimi željami vsega sveta priporočam vsem pacientom vsa ta marogasta zdravila, da si jih ogledajo. Poizkusite. Če ne bo pomagalo — več kot umoriti vas ta zdravila tudi ne bodo mogla.

ni odplis 56.956 Din; d) Mestni blagajni 900.000 Din.

Mestna elektrarna nima nobenega dolga in je povsem poplačana, torej je visoko aktivna. Nasprotno pa ima terjati od mestne občine nad 2.500.000 Din.

Od načelstva upravnega odbora izdana okrožnica glede štedenja z električnim tokom, se ni izvajala v celnem obsegu, ker ni bilo zato potrebe.

Sedanji upravni odbor je na novo dovolil uporabo električnega toka 465 strankam, od teh je že instalirano 401 stranki. Vsega vkup je to nad 4000 žarnic. 3464 žarnic že gori. — Dalje se je dovolila uporaba 27 novih motorjev s 71,5 konjskih sil. Poleg vsega tega se je priklopilo še 41 raznih drugih aparatov.

S tem pa je za enkrat docela izčrpan električni tok mestne elektrarne in ne bo mogoče v bodoče dovoljevati še kakih novih naprav.

Proračun mestnega vodovoda izkazuje za l. 1924 dohodkov 1.167.300 Din, potrebščine pa znašajo 1.975.928 Din: prebitok 191.372 Din. Prebitok se predkaže mestni blagajni. — V proračunu je predvideno pod točko »Razni stroški« tudi 10.000 Din za obrestovanje novih investicij, kar odgovarja približno znesku 100.000 Din. Ta svota služi za razširjenje dosežanega vodovodnega omrežja.

Proračun mestne plinarne za l. 1924 izkazuje dohodkov 1.724.300 Din, potrebščin pa 1.664.935 Din: prebitok 59.365 Din. Prebitok se predkaže mestni blagajni.

Z apeljavo dvoplinke naprave je imela plinarja v preteklem letu mnogo posla. Vspeh moderne naprave se že deloma prikazuje, kajti letošnji prebitok bo že znatno večji od predložitih let. — Poleg tega pa se bo napravilo še mnogo novih naprav, kar se prejšnja leta nikdar ni. — Iz tega sledi, da je tudi to podjetje sedaj aktivno in da bo v bodoče imela občina od tega podjetja lep vir dohodkov. Upanje je posebno, da se bode piln prišel uporabljati tudi za kuho.

* * *

Ij Sestanek somišljenikov SLS za III. volilni okraj (St. Jakobski okraj), se vrši v ponedeljek, dne 4. februarja ob pol osmih zvečer v Prosveti, Florjanska ulica št. 15. Poročajo gg.: podžupan dr. Stanovnik, dr. Rožič in Alojzij Zajc o komunalni politiki.

Ij Govorilne ure kluba občinskih svetnikov SLS se vrše vsak ponedeljek od 5. do 6. zvečer v tajništvu (Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje).

Ij G. prof. Lucien Tesnière, ki je doslej predaval francoščino na ljubljanski univerzi, zapusti v kratkem Ljubljano, ker je imenovan na stolico slovanske filologije v Strasburgu na mesto prof. André Mazona, ki je bil pred kratkim pozvan za naslednika slavista Louis Leger-ja na Collège de France v Parizu. Odličnemu znanstveniku iskreno čestitamo na tem odlikovanju.

Ij Himen. Danes se poroči na Brezjah g. Franc Slana, poslovođa Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani, z gđ. Kati Begušev, trgovko iz Ljubljane.

Ij Brivski pomočniki v Ljubljani se nahajajo v mezdnem gibanju. Mojstri želijo, da bi delali pomočniki po 10 ur na dan, za to bi jim plačali za 10 odstotkov povjšali. Ker pa smatrajo brivski pomočniki deveturni delavni čas za dovolj dolg, nočejo na noben način pristati na zahtevo mojstrov. Sedanji delavni čas je od 8.—12. in od 2.—7. popoldne, ob sobotah pa do 8. zvečer.

Ij Gočba na mestnem drsališču. V nedeljo dne 3. t. m. igra na mestnem drsališču godba Z. J. Z. od pol 4. ure popoldne naprej. V tem času ne veljajo ne sezonske in ne znižane dijaške vstopnice. Vstopnina za 50 odstotkov zvišana.

Ij Mleko. Združene mlekarne, Vojaška ulica, nasproti belgijske vojašnice, sprejemajo zopet in to do 15. februarja nove abonente za mleko, ki se dostavlja z vozni dnevno na dom in to v poljubni množini. Garantira se za popolnoma sveže, čisto, pasterizirano mleko s ca 3,5 odstotki tolsčnosti. Naroča se lahko tudi telefonično, št. 446. 433

Naznanila.

KONCERT G. V. THIERRY-KAVČNIKOVE

Opozorjamo še enkrat na letošnji edini koncert te naše odlične pevke dne 4. februarja 1924. Kakor čujemo je uprava kraljeve opere v Belgradu, ker za to leto ni mogla sprejeti stalnega angažmana, povabila go. Thierry-ovo na gostovanje za daljšo dobo v Belgrad, kjer bo nastopila razen že lani z največjim uspehom šestkrat izvajane vloge Carmen tudi v drugih njenih vlogah. Razen tega bo pela v srbskem jeziku vlogi Ortrude v Wagner-jevem »Lohengrinu« ob priliki premiere tega opernega dela na gledališču naše prestolnice. Ker bo to pač najbrže edini koncertni nastop go. Thierry-eve, vabimo vse ljubitelje njene umetnosti k njeni prireditvi dne 4. februarja.

Ljudska visoka šola v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 3. t. m. ob 10. uri popoldne v zbornični dvorani na univerzi javno vsakomur dostopno predavanje o naslednjem predmetu: Občina in njene socialno-politične naloge. Predava g. publicist Fran Erijava

Rekodelski dom v Ljubljani. Danes ob 7 zvečer priredi katoliško društvo rokodelskih pomočnikov gledališko predstavo. Spored: Veseloigr: »Svitoslav Zajček« in Strah z dolgo roko, petje, kupleti, šaljivi prizori. — Vabimol

Predavanje v Rokodelskem domu v Ljubljani. V ponedeljek, 4. t. m. bo predaval v dvorani Rokodelskega doma načelnik Obrtne zveze, gosp. Ivan Ogrin o orodju in strojih. Vstop je prost. Pričetek ob 8 zvečer.

Prosvetni večer v prostorih Konsumnega društva na Kongresnem trgu priredi v nedeljo, dne 3. februarja zvečer »Stolna Prosveta«. Spored: Nagovor; petje; deklamacije; enodejanka; šaljivi prizori (kupleti); srečolov in šaljiva pošta. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Šišensko prosvetno društvo priredi v samostanski dvorani v ponedeljek, 4. t. m. ob pol 8 zvečer skioptično predavanje. Predaval bo gosp. profesor dr. V. Šarabon.

Frančiškanska prosveta v Ljubljani priredi prihodnji torko zanimivo skioptično predavanje. Vljudno vabljeni!

Matineja Zveze godbenikov za Slovenijo se vrši danes popoldne ob 11. Pri matineji svira simfonični orkester pod vodstvom ravnatelja Rukavine in kapelnika Balatke. Vrši se v Unionski dvorani. Cene so polovične ter se dobivajo sedeži po 15, 10, 8, 6, 5 in 4 Din od 10. ure dalje pred koncertno dvorano.

Ljudski dom. V nedeljo ob pol 5 popoldne konferenca s slikami o don Bosku in o njegovem delu s posebnim ozirom na salez. misijone. Dvorana bo kurjena. Prireditve bo trajala polguro uro. Vstop je prost. — Mladinoljubi in prijatelji don Boskovega dela so povabljeni!

Pevski zbor Glasbene Matice. V ponedeljek zvečer ob 8 uri na 7 pevka vaja za mešani zbor. Vodi jo g. Srečko Kumar. Odbor prosi točne in polnoštevilne udeležbe.

— Klub esperantistov v Ljubljani otvori v ponedeljek, dne 4. t. m. ob 19 v šentjakobski šoli v sobi št. 20 nov trimesečni tečaj za začetnike. Kdor se želi učiti tega velevažnega mednarodnega jezika, naj se ta dan prihlasi. Obiskovalcem tečaja se bo nudila prilika konverzacije in na razpolago bodo imeli bogato zbirko časopisov in knjig. — Učnina znaša mesečno 10 Din, za dijače 5 Din. Odbor.

Klub esperantistov v Ljubljani naznanja vsem svojim članom, da ima svoj letni redni občni zbor v torek, dne 5. t. m. ob 19 v prostorih šentjakobske šole, v sobi št. 20, z običajnim dnevnim redom. Pridite vsi točno. — Odbor.

Prireditve tehnikov. Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov priredi za vabljenе goste zabavni večer 5. februarja. Začetek ob pol 9. uri. Čisti dobiček je namenjen izpopolnitvi strokovne društvene knjižnice.

Zadruga krojačev, krojačie in sorodnih obzvo v Ljubljani objavlja, da se vršilo prihodnje pomočniške preizkušnje koncem februarja t. l. Vajenci in vajenke, pa tudi pomočnice in pomočniki, ki hočejo opraviti pomočniško preizkušnjo ob tem terminu, naj vložijo prijave, opremljene z učno pogodbo, potrdilom o redni dovršitvi učne dobe in z izprijevalom obrtno nadaljevalne šole v zadrugi pisarni (Gospodarska ulica 5) najkasneje do 12. februarja t. l.

Koncert. Od nedelje 3. t. m. v restavraciji in kavarni Tratinik redno vsak dan koncert elegantne kapele pod vodstvom primaža Miškota od 8. do 1 ure ponoči.

Koncert. Danes na Svečnico se vrši v kavarni »Evropa« koncert dravske godbe. Začetek ob 9 zvečer. Vstop prost.

Cerkveni vestnik.

e Govor za moške se vrši v nedeljo, 3. t. m. ob 4. uri popoldne v kongregacijski kapei pri sv. Jožefu. Dostop imajo izključno moške in mladeniči. Predmet govora: Fraternostvo.

e Skupno sv. obhajilo za moške in mladeniče v isti kapei ob pol 7. uri zjutraj. Vabijo se vsi moške in mladeniči. Udeležba je za člane Marijine kongregacije mož in mladeničev obvezna zjutraj in popoldne.

e Križanska moška in mladeniška Marijina družba ima danes na Svečnico ob 8 zvečer redni družbeni shod. Radi važnih oznanil je želeli polnoštevilne udeležbe.

Učiteljski vestnik.

Novomeška podružnica »Sloškovne zveze« zbora v soboto, dne 9. februarja 1924 v Novem mestu v čitalnici »Sočec« ob pol enajstih. Na sporedu je predavanje in zanimiva poročila. Udeležba obvezna! — Predsednik.

Narodno gledališče.

Danes popoldne ob treh se poje opera »Prodna nevesta« kot popoldanska ljudska predstava pri znižanih cenah. Vloga Marinke poje gospodična Rozumova in sicer kot gost.

V nedeljo zvečer ob pol osmih se pa vprizori petindvajsetič komična opera »Gorenjski slavček«. Priprani smo, da bode občinstvo z obilnim posetom posetilo petindvajseto vprizoritev te jako priljubljene komične opere.

Drama igra na Svečnico zvečer Shakespearejevo tragedijo »Othello« z g. Putjato v naslovni vlogi, z go. Marijo Vero kot »Desdemona« in s g. Rogozom v vlogi »Jagac«. V nedeljo dne 8. t. m. popoldne se vprizori v drami kratkočasna veselo-igra »Ugrabljen Sabinke«. Vloga Strizeja igra g. Putjata, profesorja pa g. Rogoz. Zvečer istega dne bo prva repriza »Beneškega trgovca«. Shylocka igra pri tej predstavi g. Lipah, kraljeviča aragonskega pa g. Rogoz. Ugrabljen Sabinke se vrši

zore kot ljudska predstava po znatno snižanih cenah.

Koncert baritonista Pavla Heletkova. Slavni ruski bariton, član bivše carske opere v Moskvi, kjer je deloval kot prvi baritonist, priredi v četrtek, dne 7. t. m. koncert v opernem gledališču. Gospod Heletkov je eden najslavnejših ruskih pevcev, ki se odlikuje po izredno močnem in lepem baritonu. Na svojem koncertu poje celo vrsto pesmi ruskih skladateljev ter arije svetovnega opernega repertoarja. Gospod Heletkov je že pred dvema letoma koncertiral v Ljubljani ter žel vseobče priznanje in občudovanje.

Turistika in sport.

Izletnikom v Bohinj. Pri Sv. Duhu ob jezeru bo 2. in 3. ob 9. uri sv. maša. — Aljažev klub.

Iz slovanskega sveta.

SKLEPI KOMUNISTIČNE KONFERENCE.

Konferenca komunistične stranke sovj. zveze, katere se je vršila v Kremliju v dneh 16. do 21. t. m., je potekala zelo razburljivo. »Pravda« konstatira, da je dosegla splošno napetost vrhunce. Medsebojno očitjanje in sovražnost je spominjala na one kritične čase, ko se je bližal Judenič Petrogradu in obvladal Denikin pota k Moskvi. Splošno pozornost so obračali pa še spacični obrazi govornikov, izizvalni medklici, razburjeni glasovi, sovražni pogledi. Vprašanje komunistične politike se je izpremenilo v boj za vlado. Vladna skupina je pozivala opozicijo k složnemu delu z ozirom na fantastična pričakovanja sovražnikov komunizma. Kamenec je povdarjal v otvoritvenem govoru, da mora obvarovati stranka složnost, kot glavno zapoved Ljenuina. Gospodarski poročevalec Rikov je izjavil, da so vsa vprašanja osebnega značaja malenkostna pred glavno težavo republike, t. j. ekonomska nesložnost mesta in vasi.

Preobilna lanska letina je znižala cene žitu. Kmet je ostal brez denarja. To je povzročilo krizo v industriji, katere proda premalo izdelkov. Sedaj so izboljšani premogokopi in železnice v toliko, da omogočijo hiter izvoz žita v inozemstvo. Republika mora doseči predvno gospodarsko stanje, t. j. aktivno trgovinsko bilanco. Država je že vpeljala stanovitno valuto. Červonci znašajo 80 odstotkov celega denarnega prometa. Zlata rezerva drž. zaklada narašča. Treba pa je izdelati še smotren načrt drž. gospodarstva. — Pjatakot kot zastopnik opozicije je odgovoril Rikovu, da mora država določiti maksimum zasebnega industrijskega zaslužka. Novi bogataši so odprta rana na narodnem telesu, katere se roga socialističnim načelom.

Splošno razburjenje se je končno pomirilo, ko je sprejel Osrednji komite stranke na zahtevo Radeka in Preobraženskega sledečo enoglasno in navdušeno sprejeto organizacijsko določbo:

Ruska komunistična stranka se je načeloma postavila na stališče delavske demokracije. Vsi člani stranke imajo pravico nemoteno in prosto presojati državna vprašanja. Vse uradne osebe od najvišjih do zadnjih se volijo in se ne smejo imenovati iz Moskve. Z ozirom na obstoj stranke pa se omeji prostost organizacije društev, v kolikor ne odgovarjajo nova društva komunističnim načelom.

MOSKVA IN PETROGRAD.

Prebivalstvo Petrograda šteje sedaj samo nekoliko več nego 500.000 ljudi, t. j. manj nego polovico predvojne števila. Velik del vodovoda je pokvarjen. Cevi so počile pozimi leta 1917. in niso popravljene. Cele procesije žen hodijo po vodo na reko kakor na deželi. Nikjer, niti v palačah niso nadomeščena razbita okna. Celo Nevski prospekt nima elektrike in stoji brez tračnic že osem mesecev. Vzpenjača v palači zunanjega ministrstva ne deluje pol leta. Številni diplomati, kateri obiskujejo Cicerina, morajo ga polskati v 5. nadstropju, in so skoraj v nezvesti, predno pridejo tako visoko. Več stanovanj je praznih. Vlada se je preselila v Moskvo, in Petrograd propada. Krave se pasejo po zelenih, nekdanjih živahnih veliki-komestnih ulicah.

Zato se razvija Moskva, sedež vlade. Nje-no prebivalstvo sicer še ni doseglo številke dveh milijonov l. 1917., vendar pa znaša 1 milijon 500.000 ljudi. Stanovanjska kriza je zelo ostra. Od 230.000 stanovanj iz l. 1918. je ostalo še 188.000. Več nego 500 največjih hiš so zasledili uradi.

Magistral je razširil tramvajsko omrežje. Izdelan je načrt velike podzemeljske železnice, katere bo zvezala 6 moskovskih kolodvorov. Zida se nov vodovod, kateri bo dovajal vodo iz Volge, in bo 120 km dolg.

Mestni nasadi, vrti in drevoredi znašajo 40 hektarov. Veliki predmestni parki: Ostan-kino, Sokolniki, Petrovski park, Srebrni Bor in Losino-Pogonski otok zavzemajo 1760 ha. Po načrtu arhitekta Sestakova bo znašalo površje bodoče Moskve 2000 km² in predstavljalo veliko mesto vrtov, otroških in sportnih nasadov.

— Komunistični svetniki. »Krasnaja gazeta« pomaga navdušenju rdečih staršev na ta način, da je razpisala konkurz za revolucionarja imena otrok. Do sedaj so priporočena sledeča za dečke: Pulemet (t. j. strojnica!) Liebknecht, Volodar (Volodarski je eden od komunističnih voditeljev), Ninelj (t. j. Lenin narobe) in Rote-fan (t. j. ime berlinskega komunističnega glasila). Deklice dobivajo lepa imena kot: Volga, Industrija in pred vsem Oktobrina na čast oktobriške sovj. revolucije iz l. 1917.

— Posledice razporeke na Češkoslovaškem. Odkar so na Češkoslovaškem uvedli razporeke, je bilo ločenih že nad 60.000 zakonov. Temelji družinskega življenja se majo-je, prav posebno pa vsled razdejanih zakonov trpi vzgoja mladine. Ločene žene snuje-jo društvo v obrambo svojih pravic ter so v »Našinc« objavile oklice, v katerem opo-zarjajo splošnost na nevarnosti, ki ji prete-po razporeki.

Zanimivosti.

ANGLEŠKE VOLIVNE CVETKE.

Od 80 ženskih kandidatij jih je bilo izvoljenih samo osem. Ker je na Angleškem vpeljana aktivna ženska volivna pravica in ker je od 20 milijonov volivcev več kot polovica žensk, vidimo, da so oddale ženske raje moškim svoj glas kakor svojim sovrstnicam.

Pri angleških volitvah se opazuje zmeraj neka gotova stalnost. Tako v kovinskem mestu Birmingham. Tam vlada nekaj čit za Cham-berlaine, s kojim imenom so spojeni najslav-nejši časi angleške politične zgodovine. Bir-mingham pošlje v parlament zmeraj kakoga Chamberlaina, ne da bi si ga prej natančno ogledali. Vseeno je, kateri stranki pripada, samo da je Chamberlain. Do leta 1888 so bili Chamberlaini liberalni in so bili izvoljeni v Birminghamu; včasih so bili konservativni, včasih liberalni unionisti, včasih za prosto tr-govino, včasih proti nji, izvoljeni so bili vselej. Komunisti so imeli v parlamentu dosedaj ene-ga poslanca, sedaj nimajo nobenega več. Če so pametni, naj naprosijo Chamberlaina, da pre-stopi v njih stranko, pa bodo imeli poslanca; Birmingham ga bo volil.

Najbolj teatraličen in zanimiv v volivnem boju je pač še zmeraj stari Lloyd George. Re-kele je, da je spriči relativne zmage delavske stranke, nebo na zahodu že črno, toliko beži kapitala iz dežele ven in išče rešitve onstran oceana. Strah ni narejen, je resničen. Nikdar se še ni nikdo tako bal, odkar je bil Atila pred Rimom, kakor se boje angleški kapitalisti vla-de delavcev. Strah je seveda neopravičen, ker gredo v vprašanje oddaje kapitala konservati-vice z roko v roki z liberalci in jih je skupaj več kot še enkrat toliko kot delavskih zastop-nikov.

Prav posebno se norčuje Lloyd George iz nekaterih smešnih predlogov. Tako je neki visokoučen gospod nasvetoval, naj se zbere majhna čajna družba, sestojeca iz Baldwin-a, lorda Greya in Macdonalda, in ta družba naj vlada državi v smislu finega, modrega kitaj-skega porcelana — torej brez vsakega tudi najmanjšega energičnega pokreta. — Pri taki večerji in družbi se ne sme nič zgoditi, kar bi utegnilo ustrašiti tudi najbolj plašljivo staro žensko ali jo pa razaliti. Črnostni grdega Macdonalda se mora seveda milobno pojasniti, in tu si je oni ugledni mož spletel nevenljive lavorike: videč taka moža pred seboj, kakor sta Baldwin in Grey, si Macdonald gotovo ne bo upal žlic krasti. Tudi ga je lahko poučiti, da ne sme zlivati čaja po namiznem prtu.

Ravnatelj vseučilišča v Manchesteru, Mr Jacks, je predlagal, naj se delavska stranka za to parlamentarno dobo odreče svojim načelom, oziroma naj jim prizna prav tako majhno važnost, kakor jo priznajo nekateri teologi de-votintrideset členom angleške cerkve. — An-gleška cerkev ima od leta 1561. naprej 39 čle-nov. — Ta je pa res lepa! Dokler se bom bo-rih, bom šel v boj za svoje ideje; ko bom zma-gal, jih bom pa pustil, kakor pusti kdo drugi

svoje prepričanje. Zakaj je usoda izvolila rav-no tako učenega in vzvišenega moža, da nam je dal tako modre nasvete?

Tako govori Lloyd George naprej, postane slednjič resen in zagovarja zvezo delavcev in liberalcev, kar se je pa tudi zgodilo.

— Kako se kasnuje umor v Afriki. Zgra-žamo se nad številnimi umori v današnjih dneh. A naša sodišča (porotniki) obsojajo mo-rilce in detomorilke tako milo, da jim dajejo naravnost potuho. V Afriki najdemo deželo, kjer je umor silno redek pojav. V mislih ima-mo belgijsko ozemlje Kongo, kjer vlada za-morski kralj Muinga. Ker so se v njegovi drž-avi umori množili, je izdal zakon, po katerem ima biti morilec skupaj s svojo žrtvijo vržen v ozko jamo in živ pokopan. Od tega časa so umori v njegovem kraljestvu preminuli.

— Grel trupli svojih staršev. Pariška po-lICIja je odkrila nedavno tega pretresljiv do-godek. V nekem skromnem stanovanju so na-šli policijski organi majhnega petletnega de-čka, ki je cele tri dni bdel ob truplih svojih staršev. Ko so ljudje stopili v sobico, je ležal otrok ob mrzli materi, bridko plakal in nepre-stano klical: »Mamica, mamica!« Sirota je otrok poljskega veleposelnika, ki se je po vojaki oženil z ameriško dijakinjo, koje starši žive baje v Newyorku in sicer v jako dobrih razmerah. Ali zaradi njene možitve so bili ne-jevoljni in so ji odpovedali vsako podporo, ta-ko da je moral mladi zakonski par živeti ob silno skromnem zaslužku. Kakor je izkazala preiskava, sta šla mlada zakonca prostovoljno s tega sveta. Ker ni bilo tri dni nobenega člo-veka iz sobe in se je slišalo iz nje samo tiho ihtenje, so sosedje o tem obvestili policijo, ki je stanovanje s silo odprla. Mož in žena sta ležala mrtva na tleh, poleg nju sta stali dve steklenici. Deček, ki se je tresel od mraza in gladi, je pripovedoval, da sta oče in mati legla v četrtek popoldne k počitku, pa nista od tedaj več vstala, dasi ju je tresel in klical po imenu. Ko je opazil, da sta oba mrzla, ju je odel, da bi se grela... Vse te tri dni se deček ni ganil od trupel in ni zavžil drugega nego košček čo-kolade.

— Plačal 100.000, da ga je ostrigel. To se je zgodilo zadnje dni v Šumeni na Bolgarskem, kar se pa nikakor ni pripetilo vsled slabe va-lute. V neko ondoto brivsko podjetje je pri-šel dijak ruske gimnazije. Dal se je ostrigati, pa ni imel niti fیکا, da bi bil plačal. Ponudil je brivcu srečko v prospek ruskih otrok in brivec jo je sprejel. Srečka je imela številko 16.433 in brivec je zadel nanjo 100.000 levov.

Po svetu.

— Papež za znanost. Sv. oče je nakazal zavodu »Accademia pontificia d. n. L.« pro-store v kazini Pija IV. na vaticanskih vrto-vih. Na prvi seji, ki je bila v novih prostorih in na kateri so se vršila povečini prirod-znanska predavanja, je govoril tudi sv. oče Pij XI. in označil velike naloge papeške akademije.

— Naslednik p. Dahlmanna na tokijski cesarski univerzi. Glasom veljavnih predpi-sov smejo na ces. univerzi v Tokiju prodava-ti samo profesorji, ki še niso prekorčili 60. leta starosti. Jezuit p. Dahlmann, ki je na navedeni univerzi veliko let predaval nem-ško literaturo, je že lani dosegel to starost. Za njegovega naslednika je bil imenovan njegov redovni brat p. Jakob Overmans, ki je strokovnjak posebnosti v primerjavi lite-ratur.

— Smrt človekoljubkinje. Na svojem gra-du pri Meranu je umrla 72 letna grofica Lu-jiza Erdödy, ki je bila velika dobrotnica re-nega prebivalstva v Varaždinu in okolici. Vsa dobrodelna društva in ustanove so imele v njej svojo prvo podpornico; na svojem gradu Novimaru je ustanovila in na lastne stroške vzdrževala bolnišnico za 35 bolnikov, a tudi neštete posameznike je našel pri njej v stiski pomoč. Varaždinci ji ohranijo hvaležen spo-min.

— Malik umrl. Na Dunaju je umrl biv-ši velenemški poslanec Malik, znan po svo-jih strastnih nastopih v bivšem avstrijskem državnem zboru. Bil je tudi eden izmed prvobojnikov procdrimovskega gibanja na Štajerskem. V zadnjem času se ni več vde-loževal politike.

— Vožnja v smrt. Na progi Bukarešt—Kolož je te dni na strmini Tömöškega prelaza odpovedala zavora in vlak je neovirano s stra-hovito brzino drvil nizdol proti tömöški po-staji. Ker je bil vlakovodja že na prejšnji po-

staji opozoril postajnega načelnika, da pri za-vori nekaj ni v redu, je le-ta iz previdnosti opozoril postajo Tömös na mogočo nesrečo. Tu so za vsak slučaj progo, po kateri je vozil brzovlak, speljali na slep tir. Koncem tega tira zija globok prepad. Kmalu je pričakovani brzovlak s peklensko naglico šinil mimo po-staje, v trenutku porušil oviro koncem tira in zlezel v prepad? Ne, obstal je na robu kakor po čudežu: zadržal ga je ogromen snežni za-met, v katerega se je brzovlak zaril 40 metrov globoko, nato pa obstal. Potniki so prestali strašne trenutke smrtnega strahu in so bledi ko smrt prišli iz voz. Lokomotiva se je le nez-natno poškodovala in je mogel brzovlak po dveh urah zamude odpeljati dalje.

— Samoumor krvnika. V Vratislavi se je ustrelil krvnik Pavel Späth, ker ni mogel preboleti ženine smrti. V svoji službi je iz-vršil 45 usmrtenj.

— Velike sleparstvo s ogrskimi bankovci. Na devizni centrali v Budimpešti so prišli na sled velikanski slepariji z državnimi novčan-icami. Meje so najstrožje zastražili.

Plesne toalete!

elegantno izdelane naročite se pri konfekcijski inštr. j. DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Uprava dvora v Belgradu potrebuje takoj štiri prvotne hiše, ki so vajene posla v najboljših hišah. Pogoji: hrana, stanovanje, obleka in 630 Din mesečno. Pismene ponudbe naj se pošljejo nemu-doma na naslov: Slavko Plemelj, Ljubljana, Vod-nikov trg 5.

Kar VI potrebujete, je Elzafluid. To pravo domače sredstvo prežene Vaše bolečine! Poizkus-na pošiljka 27 Din. Lekarne Eug. V. Feller, Donja Stubica, Elza trg št. 134. Hrv.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Šelenb. ul. 3. Gričar & Me-jač.

Priporočamo vsem rodbinam Kolinsko cikorijo, izvrsten pridatek za kavo.

KAKOR ROŽA MED TRNJEM
se lahko smatra
MILO „GAZELA“
ki po svoji nede-segijlvi kakovosti pre-kaša vse druge proizvode.
Bel, čist in varuje
trpežnost perila!

Pri potrih, slabih bolnikih se morejo upo-rabljati zdravilne kopeli proti trganju, revmatizmu in išlasi nallaje s povse priprostim hišnim zdrav-ljenjem s Pištanskim zdravilnim blatom. (»Pi. Qa.«) Ena kocka stane Din 60.— in zadostja za celo zdravljenje. Dobite jo v vseh lekarnah. Pro-spekti in pojasnila: Poslovna Pištany Ljudevit Schreiber, Zagreb, Akademski trg 1.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometrska višina 736 mm.

Ura opazovanja	Ura-merilo v mis	Temperatura v C	Relativna vlaga v C	Nebo, vetrovi	Prijava v mis
31. 1. 21 h	745.1	- 2.3	0.2	jasno a v.	—
1. 2. 7 h	746.0	- 7.2	0.3	megla	—
1. 2. 14 h	744.3	- 2.6	0.2	jasno	—

Lahko nagnjenje k prehlajenju? Prevelika občutljivost? Bolečine olajša in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elza-fluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in pošiljno 3 dvoj-tih ali 12 specialnih steklenic 214 Din; 36 dvojn-ah ali 12 specialnih steklenic 214 Din in 10% doplatka razpošilja: Lekarne Eug. V. Feller, Stu-bica donja, Elzafluid št. 134. Hrvatsko. 7655

Mizarskega pomočnika in vajenca sprejem.

Hrana in stanovanje lahko v hiši. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 643.

Mizarski mojster

Ki bi vzel 16 letnega, moč-nega in zdravega dečka v pouk, kjer bi imel tudi hra-no in stanovanje, dobi na-slov v upravi pod št. 576.

Sprejem dobro MOČ za pisarno.

• LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4. 642

Sprejem pridno in pošteno dekle kot učenko

• kuhinjo za eno leto. — Hotel »Skoberne«, Celje.

Marljivo in zanesljivo

SOBARICO zmožno slov. in nemščine, sprejem. — Naslov pove: Katarina Presinger, Zavod-na 74 pri Celju. 612

Spretna korespondentinja z znanjem cirilice in nem-ške in slovenske stenogra-fije ter strojepisja dobi me-sto. — Ponudbe pod št. 550. »Spretna 550« na upravo.

Knjigovodja in korespondent s prakso, zmožen nem. in laškega jezika, išče mesta. Ponudbe pod »Knjigovodja«.

UCENCA za pekovo sk obrt sprejem. Pogoji: hra-na, stanovanje in pranje v hiši. Karol Bele, pek, moj-ster, Rožna dolina p. Ljublj.

SALDOKONTISTINJO z znanjem dvojnega knjigo-vodstva, SPREJMEM pod dobrimi plačilnimi pogoji v industrijsko podjetje v Ljub-ljani. Staršaje moči imajo prednost. — Ponudbe pod »Marljiva in spretna 551« na upravo »Slovenca«.

Kočijaža

neoznjenega, treznega in poštenega, ki je že službo-val pri konjih, sprejememo. — Ponudbe na Sadjerejo Ka-rolinin dvor, pošta Ptuj.

Gospodlična

išče mesta odgojiteljice k boljši rodbini. — Ponudbe na upravo pod »Odgojiteljica«.

Razpis službe.

OSKRBOVALNO SESTRO

za svoj ambulatorij IŠCE »Proti-tuberkulozna liga« v Mariboru. — Mesečna plača Din 1400 in eventualne sta-novanjske ugodnosti. Proš-nje s priloženim krstnim li-stom, domovnico in izpri-čevali o naobrazbi kakor tudi o morebitnem dotedaj-nem službovanju je posla-ti do 15. februarja t. l. na naslov ambulatorija Proti-tuberkulozne lige v Mari-boru, Stolna ulica. 638

ŠOFERJA

ki je obenem dober avto-monter, sprejme Kolinska tovarna v Ljubljani. 623

Izurjene pletarske

DELAVCE

za izdelavo pohištva spre-jme proti dobri plači KOŠARACKA INDUSTRIJA D. D., VARAŽDIN. 422

Razpisujemo službo

CERKVENIKA, ORGANI-STA in občinskega TAJ-NIKA v Kolovratu, p. Me-dija - Izlake. Plača: prosto stanovanje in drva, užitke postevata, da redi 2 prešča in kravo. Bira: 80 mernikov; pšenica in zmes. Stolina: do 4000 K; mrtvogled in grobokop 3400 K; občinski tajnik 4000 K. Priglasiti ta-koj. Nastop o sv. Juriju. — Zupni urad v Kolovratu.

PREKLICI

Podpisani obžalujem za-lijvke, katere sem izrekel dne 16. dec. 1923 napram zasebni obtožiteljici g. Ma-riji Jeraj v Smledniku ter se ji zahvaljujem, da je od-stopila od zasebne obtožbe.

Kranj, dne 31. jan. 1924.

JOZE ČEBAŠEK, posestnik v Mošab.

ZASEBNO UČILIŠČE za strojepisje

učna ura 6 Din. — GITA PETAC, Ljubljana, Rimska cesta št. 17, I. nadst. 606

Ženitna ponudba.

Starši obrtnik, neomadež, preteklosti, se želi v svrhu ženitve spoznati s čednim in izobraženim dekletom re-vnih, poštenih staršev, vaje-nim gospodinjstva. Prednost bi imela dobra šivilja v sta-rosti 30—35 let. Premoženja ne iščem, pač pa vzorne preteklosti, čvrsto zdravje ter veselo in blago srce. Tajnost zaječena! Cenjena ponudbe s priloženo sliko, katere se vrne, do 15. sve-čana na upravo lista pod št. 555.

Poravnajte naročnino!

Ščem STANOVANJE
v kaki novi hiši, obstoječe iz treh ali štirih sob ter drugih pritliklin. Najemninu sem pripravljen plačati tudi za nekaj let naprej. Naslov pove upravnistvo Slovence pod šte. 607.

2 DOPIONA, BORDONALO otesani
usis FIUME se kupijo od 30 x 30 do 50 x 55 cm, dolžina 8-12-13 m, dobava najkasneje do 15. marca t. l. z označbo cene za franko vagon drž. meja brez uverenja ali pa nakladna postaja. — **R. KRAINER**, lesna trgovina in industrija, LJUBLJANA, Cesta na Gorenjsko železnico št. 22.

Lepa nova HIŠA
v Ljubljani, Dunajska c. z velikim ograjenim vrtom takoj **NAPRODAJ** iz proste roke. Električna, telefon, vodovod v hiši, 25 let davka prosta. Stanovanje takoj na razpolago. Pripravno za vsako obrt ali industrijo. Cena in plačilni pogoji po dogovoru. Pismene ponudbe pod »HIŠA« na Aloma Company, Ljubljana. 595

STEKLENICE
parfumov in kolinske vode kupi drogerija **J. C. KOTAR**, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

F. KMET
stavbni in galanterijski klepar v **TREBNJEM** naznanja, da izdeluje vsa njegova stroka spadajoča dela solidno, po možno nizkih cenah in proti garanciji. Prevzema kot specialist v tej stroki pokrivanje in prebarvanje ZVONIKOV. Vиноgradnikom priporoča prvo vrstne peronosperna-brizgalne, katere ima vedno v zalogi. Prevzema tudi pokvarjene v popravilo. 519

2 LOVSKI PUSKI
ena novega sistema, druga starejšega, in v krasno izdelana. **NAPRODAJ**. Naslov pri upravi lista pod št. 603.

ženitna ponudba.
Trgovec na štajerskem, dobro situiran vdovec, mirnega značaja, 48 let, išče svojim 4 nedoraslim otročičem dobro mater, ozir. skrbno ženo. V poštev pridejo gospodične ozir. vdove brez otrok, okrog 40 let, trgov. naobražene, z nekaj premoženjem, katere veselijo posestvo. — Neanonimne dopise s sliko na upravo lista pod »Dobra mati«. 575

POTREBŠČINE za MASKIRANJE
šminke, puder, nosni klej, vazelino, mastika ter prvovrstni krep za brade priporoča Parfumer. »STRMOLJA« Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Prodaj dvonadstropno HIŠO Z VRTOM
sredi mesta. Stanovanje takoj. Cena 225.000 Din. Zofija Gomzi, Prešernova ulica št. 14, PTUJ. 585

ZAMENJAM
lepo, zračno, solnčnato stanovanje dveh sob, kuhinje in pritliklin takoj v Mariboru z enakim v Ljubljani. Naslov v upravi lista pod št. 544.

Hiša
z obsežnim dvoriščem in 1 oralom travnika v Ljubljani naprodati. — Naslov pove uprava lista pod šte. 577.

Lepo brejo kravo

PRODAM - IVAN KOČAR, Zalog št. 9, pošta Dev. Marija Polje. 610

VELEPOSESTVO
76 oralov vse kulture, krasen vinograd, 20 oralov njiv, 40 oralov travnikov, sadonosnika, ostalo gozd, vse v ravnini, 90 glav živine, veliki kanski fundus in struktus pri Mariboru, 6 milijonov kron, nadalje: **VILA**, takoj prosto stanovanje, gostilna, kavarna, posestvo do 450 oralov, hiše s trgovino, **ZAGO** in mlin, proda Pisarna **ZAGORSKI**, Maribor, Barvarška ulica št. 3. 630

HIŠO št. 58, ob okr. cesti, 5 minut od trga Moravč, z gospodarskim poslojem, pripravnost za vsako obrt, v dobrem stanu, prodaj za ceno 300.000 K. Pojasnila: Iv. Pustotnik, istotam. 425

MATILDA BINTER naznanja v svoji veliki žalosti v svojem in v imenu svakinje **MARIJE BINTER**, da je po dolgem trpljenju mirno v Gospodu zaspal njen nepozabni dobri soprog

dr. Anton Binter
višji okrajni zdravnik v p.

danes, dne 31. januarja 1924 ob 4. uri popoldne, previda s svetimi zakramenti.
Pogreb dragoga pokojnika bo v soboto, dne 2. februarja 1924 ob treh popoldne na pokopališču v Kamniku.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi.

V KAMNIKU, dne 31. januarja 1924.

Vsem prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naša ljubljena mati, tašča, stara mati oz. prababica, gospa

Marija Fettich-Frankheim

včeraj, v četrtek 31. januarja 1924 ob pol 8. uri zvečer v 88. letu svoje dobe po daljši bolezni, previda na svetotajstvi, mirno izdihnila. Zemeljske ostanke drage pokojnice spremimo k večnemu počitku na Svečnico, dne 2. februarja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, V Rebi št. 7, na pokopališču pri Sv. Križu.

Blag ji spomin!

LJUBLJANA, dne 1. februarja 1924.

ZALUJOČI SORODNIKI.

Brez posebnih obvestil.

Prodaj delnice
»Zadružne gospodarske banke« in »Trgovske banke« po izredno nizki ceni. Pisati na upravo lista pod šifro: **DELNICE št. 622».**

Ing. Rudolf Treo
starbanik
Vhod samo,
Gospodarska c. 12.

GRAMOFON
dobro ohranjen, s 24 ploščami, naprodati. Valvazorjev trg 6. — Srečnik. 609

Gradbeno podjetje
Arhitekt
V. Krainer & Co.
Jesenice, Gorenjska
Stavbna vodstva:
Ljubljana, Domžale, Zagreb.
Izvršuje privatne in industrijske stavbe, gorane, načrte, cenitve, posebni oddelki za arhitekturo.

Moderna jedilna SOBA
radi pomanjkanja prostora ugodno naprodati. Bleiweisova cesta 7, prtl., desno.

Miši, podgane, stenice in ščurki
morajo poginuti, ako uporabljate naša preizkušena sredstva; proti miši in podganam Din 750, na ščurke D 10 za stenice Din 10, na molje 6 Din, proti mušicam 7 in 750 Din, mast proti ušem 5 Din, mast proti ušem v ovekli 750 Din, proti mravljam 750 Din. Botoz za čiščenje madozov 7 Din. Pošljite po povzetku.
»Artese kom.
la. storj., M. Janker,
Zagreb 39,
Petrinjska ulica 8 III.

Salonska obleka, malo nošena, in cilindar, naprodati. — Naslov v upravi lista pod šte. 632.

Meblovana SOBA
v bližini glavne pošte, SE ODDA s 1. marcem solidni osebi. — Pismene ponudbe z navedbo poklica in naslova na upravo »Slovenca« pod »SOLIDNOST št. 635«.

Premog (trgovski) drva
trdo in mehko, žagana in capljena, stalno v zalogi. Premog in drva devažemo tudi v VREČAH. Naročila sprejema **H. PETRIČ, LJUBLJANA**
Gospodarska cesta stav. 18.
Telefon 343.

VREČE
čiste in cele, kupuje tovarna lesenih žebijev, TACEN pod Šmarno goro. 592

Lepo posestvo
prodaj v št. Vidu, na najlepšem prostoru, ob glavni cesti, blizu cerkve in kolo-dvora, pripravno za vsako obrt ali trgovino. Hiša, tri sobe, kuhinja, dve kleti, shramba, sadni vrt itd. — Ogleda se lahko vsak dan popoldne v št. Vidu št. 2 nad Ljubljano. 636

Trgovina perila
HED. ŠARC
Ljubljana,
Selenburgova ulica 5
Priporočila za neveste po nizkih cenah:
Platno za rjuhe
Tkanina za rjuhe
Sifon za perilo
Mehke pernatice
Brizgalice
Kopne rute
Švicarska vzvratna
Perje in puh
Perilo za dame in
gospode po meri.

NE ČAKAJ spomladati! Naroti takoj **SEMENA**, sadno drveje, vrtnice, dalije, gladiole itd. — **VRTNARSKO VELEPODJETJE »VRT«** — Džamonija in drugovi — Maribor. Zahtevajte cenike!

Prevzamem
AUTOMOBILE
v lakiranje in tapetiranje
Delo solidno in točno po-strežba. Cene zmernne.
Bruno Belantič
Ljubljana VII, Sv. Jerneja c. 44

OVCE!
Vsako množino OVC in pa JAGNET kupuje in plača po najvišji ceni **E. VAJDA**, Čakovec, Medjimurje. — Brzjavni naslov: **VAJDA, ČAKOVEC**.
Interurban telefon 59, 3, 4.

POČU
dovito niskih cenah kupite letos **volneno blago** za ženske in suknjo za mošt, obleke, in tudi vse drugo materialno robo v vletrovinu **R. STERMECKI**. Celje. Trgovci angros cene. Rad splošnega pomena, denarja treba povsod štediti in je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje in poskusi »enkrat« kupiti v vletrovinu **R. STERMECKI**.

Cenj. občiz. priporočamo
strojno znanje
šivalne stroje
GRITZNER

v vseh opreman za rodbin-ske in obitno rabo ter vse posamezne dele, oline, igle za vse sisteme. Edino le pri 112

JOSIP PETELINC,
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Poduk v vezenju brezplačen. Istotam galanterija, srajce, kravate, potrebščine za šivilje, krojače čevljare, sedlarje, gumbi, žlice, nož, na veliko in malo. Večletna garancija.

Cene najnižje!

P. n. bančnim zavodom

ter industrijskim podjetjem dobavljamo poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v priznani fini izdelavi v najkrajšem času.
Knjigoveznica K. T. D. v LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6/II.

KRASNO JABOLČNO SADNO DREVJE

najboljših vrst, se dobi pri »Prvo slovensko drevesničarsko in trsničarsko podjetje« **IVAN DOLINSEK**, št. Pavel v Savinjski dolini, oz. Podružnica št. 11, p. Velenje. 563

KLOBUKE, SRAJCE

kravate, dežnike, zimске čepice, majce, rokavice, nogavice in drugo moško modno blago kupite po nižjih cenah pri **IVAN KUNOVAR**, Ljubljana, Stari trg 10. — Kupujem kože lisic, zajcev, kun in druge divjadi.

PETER SEMKO

L. jugoslovanska barvarija, krznarstvo in strojarstvo. Ljubljana, Križevniška ul. 7. **KUPUJE** po najvišji ceni **KOŽE DIVJACINE**: lisic, kun, dihurjev, vider, zajcev itd. 511

Elektarna na deželi IŠČE

STROJNIKA
z večletno prakso pri Dieselmotorjih in elektrotehničnih stikalnih deskah. Vešče mora biti tudi ključavničarskih del ter trezen. — Ponudbe pod »Dieselmotor št. 453« na upravo »Slovenca«.

NAPRODAJ JE POSESTVO

v Stični na Dolenjskem, obstoječe iz: hiše s hlevom, kozolcem, sadnim vrtom in 4 njivami, na zelo lepem kraju. — Pojasnila pri upravi »Slovenca« pod šte. 416.

ARHITEKT in mestni STAVBENIK

VILJEM TREO
Ljubljana, Gospodarska c. št. 10 — Telef. inter. 103. Ustanov. l. 1850. Se priporoča za ZGRADBE vseh vrst ter izvršuje NAČRTE in PRORACUNE.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu, prijateljem in znancem si dovoljujem vljudno naznaniti, da sem s 1. FEBRUARJEM t. l. prevzela zopet popolno vodstvo obče znane

restavracije »Lloyd«, Ljubljana,
SV. PETRA CESTA ST. 7,

katere hočem skrbno in vestno le v prid cenj. gostom izvrševati. — Točila bodem le prvovrstna pristna dolenjska, bizeljska in ljutomerska VINA. — Kuhinjo bodem izredno pod mojim nadzorstvom in zmernimi cenami vodila. Za obilen obisk se priporoča **MARIJA TAUZES**, lastnica hotela »Lloyd«.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad K 140.000.000—.

Ze od leta 1890 obstoječa

strojna pletilnica za flor

A. HARING

Ljubljana, Čevljarska ulica 4

priporoča svoje **nogavice** iz finega francoskega flora D.M.C. in druge trpežne nogavice za dame in gospode. Otroških nogavice iz finega češkega bombaže po meri. Podpletujejo se nogavice vseh kakovosti točno lepo in solidno.

Stavbeno podjetje

IVAN OGRIN
Ljubljana

Pisarna: Gruberjevo nabrežje 8. — Telefon št. 426.

se priporoča za vsa stavbna dela, ter nudi po konkurenčnih cenah vseh vrst

strešno in zidno opeko

iz lastne opekarni franco poljubna postaja. — Zaloga cementnih cevi. Zahtevajte ponudbe!

TRGOVSKA BANKA D. D. - LJUBLJANA

Dunajska cesta 4 - (v lastni stavbi)

PODRUŽNICE:

Maribor
Novomesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

KAPITAL IN REZERVE DIN 17.500.000—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža - Dravograd

Telefoni: 139, 146, 458

Podgane miki novi RATOL
oblastveno preizkušeno. Dobite ga v lekarnah in drogerijah ali naravnost pri oddelku R.A.T.O. veterinarje nem. d. d.
Zagreb, Bismarckova 22.
Telefon 14-48.

Gradbeno podjetje
ing. **Dukić in drug**
Ljubljana
Bohoričeva ul. 24.

SALAMA
prve vrste
nove blage
posvem zrelo
se dobi povsod
PRVA HRVATSKA
IVORNIKA SALAME,
PREKALJENEGA MESA
in MASTI
M. Gavrilovič
stvari d. d.
Petrinja
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
R. BUNC & DRUG
Ljubljana Celje Maribor

ČESTNI OKRAJNI ODBOR V KRŠKEM
razpisuje začasno
službo cestnega mojstra

za določene ceste svojega cestnega okraja. Služba traja začasno od 1. marca 1924 do 28. februarja 1925. Če se bo služba obnesla, bo čestni okr. odbor svojočasno sklepal o podaljšanju. Prejemki bodo sledeči: Temeljna plača letno 900 Din, osebna draginska doklada 14 Din na dan, drag. sklade za vsakega rodb. člana 5 Din dnevno, obhoda pavšal in dijete 200 Din na mesec, prispevek za obleko in stanovanje 1600 Din letno. Prispevek za vzdrževanje lastnega kolesa 1000 Din na leto. Tri prejemki se bodo izplačevali v mesečnih obrokih za nazaj. Zakonito zavarovanje za slučaj bolezni in nesgode plača čestni okr. zbiratelj sam. Za obe stranki velja enomesečni odpovedni rok.
Prosili naj bodo jugoslov. narodnosti s primerne strokovne sposobnosti.
Pri enakih kvalifikacijah in pod enakimi okolnostmi imajo invalidi prednost v smislu zak. o začasni pomoči invalidom (Uradni list 2. dec. 14. febr. 1923, kos 14, št. 30).
Kolegovane prošnje je vlagati pri čestn. okr. odboru v Krškem najkasneje do 10. februarja 1924. Prošnji je priložiti: krsni list, domovinski list, rodbinski izvešček, pravnoizprave, šolska izpričevala, vojaške dokumente in izpričevala o dosedanjem službovanju.
KRŠKO, dne 29. januarja 1924.
ČESTNI OKR. ODBOR KRŠKO.

Prva slov. zidarska zadruga
v Ljubljani, registrirana zadruga z omejeno zavezo.
Pisarna v Ljubljani, Tržaška c. 2. - Tehnično vodstvo po oblatravnem avtoriziranim gradbenim inženirju. - Projektirajo in izvajajo vse v stavbeno in inženirsko stroko spadajoča dela.
Belo solidan. Čene hrombencat.

Gospodim trgovcem in slavnemu občinstvu se priporoča trdka

FRANC CERAR družba z o. z.
tovarna slamnikov in klobukov
v Domžalah, Stob 50.

Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4.
Popravila se sprejemajo vsako sredo pri Kovačevič & Tršan, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5.

Stroški pri uporabi bencina.
Vozi brez bencina!
Adaptiraj svoj auto-traktor ali stabilni motor s patent. HAG-generatorjem.
Kuri z ogljem! Prospekti in referenčne daj.
Hugo-Hag
Ljubljana: Telefon 560
Bohoričeva ulica 24.
Stroški pri uporabi oglja.

ELEKTROTVRDKA
A. VERBAJS - Ljubljana
GOSPOSVETSKA CESTA 13 (KOLIZEJ)
Tovarniška zaloga vsega elektrotehničnega - inštalacijskega materiala za slabi in močni tok, kakor: strojev, vsakovrstnih žic aparatov, instrumentov, kuhalnikov, likalnikov, telefonov, elektr. zvoncev, svetil (lestenec, namiznih svetilk) itd. Sprejema vse naročila za točno ceno in močnejšo izvršitev vsakovrstnih inštalacij, kompletne telefonske naprave ter sploh vse v to stroko spadajoča popravila in montaža. - Blago iz samih prvovrstnih tovarn po najnižjih cenah!
NACRTI in PRORACUNI na zahtevo!

Trboveljski PREMOS in DRVA
dobavlja DRUŽBA ILIRIJA, Ljubljana.
Kralja Petra trg 8. - Telefon 220.
Agitirajte za naše časopise!
IV. JAX in sin
Ljubljana, Gosposvetska c. 2,
priporoča svojo bogato zalogo pisalnih strojev »ADLER« in »URANIA«, dalje SIVALNIH STROJEV za rodbine in obrt ter vozniških koles: STYRIA - DÖRKOPP, OROŽNO kolo (Welland)
Ceniki nastoj in franke.

Naznanilo in priporočilo.
Cenjenemu občinstvu v ljudo naznanjam, da sem prevzel in nanovo založil staroznano trgovino g. OTONA HOMANA v Radovišču.
Cenjene odjemalce najljubše vabim in bodem postregel vedno z dobrim blagom v špeceriji, manufaktur, železnini, steklovin in porcelanu kakor z raznimi potrebščinami po najugodnejših dnevnih cenah. - Z odličnim spoštovanjem
Oton Homana nasl. Leopold Knez.

6. dunajski mednarodni sejem
9. do 15. marca 1924
Najugodnejša prilika za nakup za vse stroke
Največja izbira. - Stalne konkurenčne cene
Velik uspeh dunajskega jesenskega sejma 1923
100.000 kupcev
od ich
25.000 inozemcev iz 72 držav celega sveta, ki so podpisali velika naročila
Pojasnile:
Winer Messe, Wien VII
kakor tudi častno zastopstvo v Ljubljani
Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4

STROJNE TOVARKE IN LIVARNE d. d. v Ljubljani
ZVONARNA
ustanovljena leta 1767., dobavlja priznane prvovrstne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.
Zahlevajte cenik!

Otvoritev koncesijoniranih učnih tečajev.
Sprejemam dame in gospodične v praktični pouk v svrhu priučitja si za lastno rabo samostojno izvrševati vsakovrstne modne klobuke.
Vsa nadaljna pojasnila od 10 dopoldne do 1 popoldne.
Modni salon za damske klobuke
Alojzija Vivod roj. Mozetič
Ljubljana, Pred škofijo 21 II. nadstropje.

VELIKO ŠKODO
si sami delate, ako kupite blago drugje, predno si ogledate nizke cene v trgovini
»DANICA«
MAJZELJ in RAJSER, LJUBLJANA, Turjaški trg 1
(bivša Preskrbovalnica). - Velika zaloga štofov, hlačvine, žameta, kontenine, tiskovine, barhenta, flanel, odev, pletov, nogavic, rokavic, krav, srajc, ovrtnikov, predpasnikov, jopic ter najrazličnejšega drugega blaga. - Istotam zaloga USNJA VSEH VRST.
Potrežba vestna in točna.

NE ZAMUDITE!
ugodne prilike
ki se vam nudi ravno sedaj. Žensko volično blago vseh vrst ter listre zamorete dobiti NAJCENEJE pri trdki
A. DULAR, Ljubljana, Miklošičeva c. 36.
kjer se prodaja globoko pod tovarniškimi cenami na drobno in debelo radi redukcije zaloge.
Oglejte si!

Iščemo železninarja
z večletno prakso in reflektiramo samo na boljše moč s strokovno izobrazbo. - Obširne ponudbe z navedbo svojih zahtev na firmo:
Schneider & Verovšek, Ljubljana.

Genena češko posteljno perje.
Kilogram sivca na pol (enlano perje) Din 60,-, polbalo Din 75,-, belo Din 85,-, boljše Din 95,-, fino, na pol puh Din 145, fino Din 175,-, najfinije Din 220,-, - Beli puh Din 370,-, snežnobeli prvi puh Din 445,-
Franko in carine prosto proti povzetju. Neugajajoče se lahke vrne. Vzorec zastoji. Mnogo priznanj in anknadnih naročil. - Razpošiljalnica postelnega perja
Sachsel & Co., Wien XIV, Belbelgasse 9-6

NOVO došlo blago, celirji, šiloni, tiskovine, hlačvine in sukno za pomladanske obleke po zelo nizkih cenah, samo pri
Ljubljana, Ivan Kos šiška, Sv. Petra c. 23. Celovška c. 2.

Najcenejše in najboljše so vžigalice iz tovarne vžigalic v Rušah.

PO ZELO NIZKIH CENAH DOBITE
POHIŠTVO vseh vrst
z pr. POSTELJE - OMARE - PREDALČNIKE - STOLE - MIZE itd., kakor tudi MODROČE in vse druge tapetniške izdelke pri trdki
»KOLIZEJ« - Oprema stanovanj
DRUŽBA Z OMEJENO ZAVEZO
LJUBLJANA - GOSPOSVETSKA CESTA 13

ŽENINI in NEVESTE!
NE ZAMUDITE ugodne prilike z nakupom skoraj polovico cenejih kot drugod in najboljših SIVALNIH STROJEV s 15 letnim jamstvom, nadalje POROČNIH PRSTANOV najmodernejše izdelave in bogate izbire, namizne OPRAVE, jediln. ORODJA (besteka) itd. Samo pri trdki
JOS. SELOVIN - ČUDEN - LJUBLJANA
MESTNI TRG.

Sveže morske ribe na trgu
PO IZREDNO UGODNIH CENAH.
Od petka, dne 8. februarja nadalje prodaja trgovka IVANA FLORJANČIČ na Vodnikovem trgu morske ribe vseh vrst. - Cene: branci, jegulje in druge najboljše vrste 60 Din kg, ribe druge vrste 50 Din, male ribe, kot sardete itd. po 30 Din. - RAKI proti naročilu. - Da vsaka stranka sigurno dobi ribe, se prosi za naročilo do točka vsakega tedna. Trgovci dolo proti naročilu vsako množino.
545

2 parna stroja
po 150 KS, visoki in nizki pritisk, sposobna za obrat. v brezhibnem stanju
parni kotel (Wasserrohrkessel)
z 2 zgornjima kotloma, 230 m³ kurjača, 14 atmosfer, z nadgrelnikom, 30 m dolga, nova
transmisijska naprava
v jakosti 110 do 130 mm, ugodno naprodaj.
Gedersdorfer Holzindustrie
Wien X., Laimäckergasse 2.

Zajamčene popravilne Lokomobili
Lanz-Wolf, izdel. l. 1914-23

HP	HP	Novi
10-15	90-120	25-45
15-20	100-130	30-50
20-25	120-170	40-65
25-30	130-190	50-80
30-40	150-200	70-100
40-50	170-230	100-140
50-60	200-300	120-170
60-75	300-400	140-190
75-80	400-500	170-210
80-100	500-600	200-300

Prvovrstno generalno popravilni. Preizkušeni. Enoletno tovarniško jamstvo. Popolna montaža. Oglejte si našo stalno zalogo.
Motorji na surovo olje bencin-motorji od 5 do 50 KS
Braća Fischer d. d.
Zagreb, Pantovčak 5.

Vse mlinne stroje
prvovrstne izvršitve naprave
modernih mlinov rekonstrukcija in prezidave
že obstoječih mlinov po modernem sistemu
šlasi in tavanske žmice naprave za transport žita
Velika zaloga v Zagrebu. Obisk inženirja, projekti, prospekti in katalogi brezplačno.
Točna Cene dobava. zmerne.
Trasiranja. Popolna montaža.
Braća Fischer, d. d. Zagreb
Pantovčak 5 Pantovčak 5

Z ozirom na obl. dovoljene
razprodajo
našega oddelka za pletalne, trikotne in perilo, si dovoljujemo cenjene odjemalce opozoriti da se nahajajo v zalogi še večje množine različnega blaga, kakor:
ZA DAME: perilo, bluze, predpasniki, nogavice in rokavice. - ZA GOSPODE: triko perilo, sviterji, srajce, ovrtniki, naramnice, nogavice, rokavice, gamaze in dokolenice. - ZA OTROKE in DOJENČKE: perilo, obojito znamke »Tetra«, pat. nogavice, sviterji, čepice i. dr. - Brisače, različna galanterija in kozmetika. - Vse to blago razprodajamo pod tržnini cenami, samo dotlej, dokler traja zaloga.
A. & E. Skaberne
Ljubljana, Mestni trg 10.

P. R.
Šivilje gospodinj
opozarjamo, da so zopet dospeli najboljši šivalni stroji
Gritzner
v vseh opreman.
Pouk v vezanju ter krpanju perila in nogavic (šolanje) brezplačno edino le pri:

Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra n.
Mehanična delavnica pod vodstvom priznanega strokovnjaka in mehanika Stanka Gaieta na razpolago za šivalne stroje vseh sistemov in koles. 7984
Insertirajte v »Slovenec«!

Ljubljanska kreditna banka
Delniška glavica: 50,000.000 Din
Rezervni zakladi ca.: 10,000.000 Din
Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta
podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle
Brzojavni naslov: Banka Ljubljana
Telefon števil.: 261, 413, 502, 503 in 504

MAGGIJEVA ZABELA

Dva izdelka, katera
vsaka varčna gospodinja
stalno rabi

Pri današnjih pretiranih cenah za zelenjavo in meso za
vsako kuhinjo in gospodinjstvo neobhodno potrebna.
Najbolja kakovost pri najnižjih cenah.

MAGGIJEVE KOCKE

Preselitev.

Cenjeno občinstvo vlijudno obve-
štam, da sem prevzela na novo

preurejeno gostilno

„Koroški dom“ Poljanska cesta
11. v Ljubljani.
kamor sem se preselila s 1. februarjem 1924.

Za dosedanje naklonjenost se cenjenim gostom najtopleje zahvaljujem
ter prosim zaupanja tudi v nadalje in se priporočam na novem mestu.
Točila se bodo pristna domača vina med temi tudi velečislani čvček
iz »Gadove peči«. — Topla in mrzla jedila vedno na razpolago. — Klavir je
cenjenim gostom na razpolago. Cene konkurenčne.

Z odličnim spoštovanjem **Kati Korošec.**

Pekarna

hišna št. 8, v trgu Dravo-
grad, tudi prodaja moka se-
daj v dobrem obratu, na-
prodaj zaradi starosti po-
sestnika za 300.000 Din. Na
ogled pri Bernard Bernardi,
Dravograd. 549

ZAKETNO OBLEKO

novi, PRODAM. Sv. Petra
cesta 27. I. nadstropje.

Pozor!

V najem se oddajo
šmarješke toplice

pri Novem mestu, event. se
iste tudi prodajo. — Infor-
macije pri lastniku: LJUB-
LIJANA 7, BELLEVUE. 568

Dekoracije

ZA VE-
SELICE!

Ceni, društvom in gostilni-
čarjem priporočam trdka M.
TICAR. Ljubljana, veliko
zalogo papirnatih krožnikov
in servijetov, serpentine,
konfeti, lampijone, zalepke
za šaljivo pošto in srečevalo,
girlande in druge lepe okra-
ske po najnižji ceni. — Dra-
štvom popusti! 227

PRESELITEV!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

„Vzajemni posojilnici“

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

Ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu
poleg nunske cerkve v lastno palačo na Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.

Kranjske vloge se obrestujejo

po 6 %

brez odbitka rentnega in invalidskega danka. Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 %, vez. tudi po 6 1/2 %

in višje po dogovoru. Varnost za kranjske vloge je zelo dobra, ker poseduje
Vzajemna posojilnica relativno večino delnic stavbno delniške družbe hotela
„Union“ v Ljubljani. Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti,
več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. Denar se naloži lahko
tudi po poštini položnicah.

IVAN BOGATAJ

Konc. elektrotehnično podjetje v Ljubljani

Slavnemu občinstvu vlijudno naznanja, da je v hiši Uršulinskega
samostana KONGRESNI TRG št. 19, poleg nunske cerkve

OTVORIL

trgovino z elektrotehničnimi predmeti za nizko in visoko nape-
lost. Gradnja telefonskih central, hišnih telefonov in zvoncev.
Senčniki za moderno razsvetljavo lastnega izdelka vedno v zalogi.
Telefon št. 3. Zaloga telefonskih aparatov. Telefon št. 3.

Kože divjačine

lisice, kune, dihurje, vidre, zajce itd.

kupujem neposredno za Ameriko. — Plačam najvišje dnevne cene!

Od 1. januarja t. l. zbirališča v vseh večjih mestih Jugoslavije, Italije in Bolgarske:

Zagreb: M. Klobučki, Mesnička ul. 1.
Sarajevo: Jokić i Rosić.
Bos. Novi: Ibrahim Memić.
Beograd: Josip Fischer (Hotel Pe-
trograd).
Križevci: Marko Deutsch
Tuzla: Braća Antić.

Skopje: Jeruham Karjo sinovi.
Bjelovar: Weber i drug.
Lovina: Mate Kovačević.
Banjaluka: Mile Janković.
Osijek: Hermann Lederer.
Sušak: Mate Stipčić.

Nadalje imamo zbirališča kož tudi v Ljubljani, Nišu, Gopiću ter v Solji in Trstu.

Mavro Fischer, Sisak. — Telefon 86, 30 in 61.

Stroji za pletenje

(Strick- u. Wirkmaschinen) kakor tudi vse potrebščine za
stroje od najposnetejših turških kakor Feika Lederer, Wien,
Wilhelm Barfu, Apolda, Fritz Schuster, Chemnitz, Sander i
Gruff, Chemnitz, v največji izbiri po zmernih cenah pri
samozastopniku za Jugoslavijo

Alfred Rozma, Osijek 1., Zapadniška ulica broj 42.

Igle vseh števil vedno v zalogi.

ZALOGA KLAVIRJEV

In pianini najboljših tovarn
Büsendorfer, Erbar, Czapha,
Hözl, Schweighofer, Stangl itd.
TUDI NA OBROKE

JERICA HUĐAD, roj. Dolenc Ljub. Hrišterjeva 5.

Crossley Brothers Ltd.

Manchester - Anglija

Motorji in naprave za sesalni plin
za: atracit. Ogije, les, lesne odpadke,
lignit itd. Motorji na bencin, motorji na petrolej.

Diesel-ovi motorji brez kompresije.
Generalni pooblaščenec za vsh. Evropo.

Mr. Edward Jakobs, engineer
Wien VII, Badhausgasse 1.

Izredna ustanovitvena prilika za trgovca.

V zdravo znano brezkonkurenčno podjetje se sprejme
kot sodelujoč družabnik mlajši agilen trgovec z vlogo
najmanj 200.000 din. Letni zaslužek dosti čez 100
odst. Ponudbe pod L. M. na vratarja hotela „UNION“
v Ljubljani.

UNITED STATES LINES

Ameriški vladni parniki

v New-York

Iz Bremena čez Southampton v Cherbourg

George Washington

19. aprila (v Boston) 22. marca

President Harding 11. febr. 15. mar.

America 22. febr. 26. mar.

President Roosevelt 4. febr. 8. mar.

Odhod iz Southampton v Cherbourg 1 dan pozneje

iz Southampton—Cherbourg

Leviathan 1. aprila 22. aprila 13. maja

Vse podrobnosti povedo naslednji naslov.

Izborna prilika za prevoz b. a. g.

UNITED STATES LINES

Beograd: palata Beogradske Zadruga, Preko hotel

Bristo a, Zagreb, Srednji Savez Hrvatskih seljač-

kih Zadruga, Mihanovičeva ulica 2, Preko puta

olodvora. — Ljubljana, Brodarstvo Zedinjenih

Ameriških Držav Dunajska cesta 49. — Sara, evo,

Savez Hrvatskih seljačkih zadruga za Bosnu i

Hercegovino, Aleksandrova ulica 52.

Sušak, Banka za Pomors'v.

Jadranska banka d. d. Beograd

Dionička glavnica: Din 60 milijonov. Rezerva: 32.515.000.-

Fodružnice:

Bled,

Cavtat,

Celje,

Dubrovnik,

Ercegovini,

Jelsa,

Jesenice,

Korčula,

Kotor,

Kranj,

Ljubljana,

Maribor,

Metković,

Prevalje,

Sarajevo,

Split,

Sibenik,

Zagreb.

Amerikanski odio

Naslov za brzojavke: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

FRANK SAKSER STATE BANK, Corland Street 82,
New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta
Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis a vis hotela „Union“). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: DJAKOVO, MARIJOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.

Interesna skupnost: Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.-.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, daje v najem jeftene širambe za vrednote, kupuje
in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge
na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.